

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Fundraising neziskové organizace

Vypracovala: Lucie Wildová

Vedoucí práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

České Budějovice 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie WILDOVÁ**
Osobní číslo: **E12187**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Fundraising neziskové organizace**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je analýza fundraisingových metod dané organizace. Na základě vyhodnocení fundraisingu organizace jsou případně doporučeny nové strategie pro získávání dalších finančních prostředků.

Metodika:

Teoretická část popisuje obecně neziskové organizace, jednotlivé metody financování a uplatňovaný marketing v organizacích tohoto typu. V praktické části je provedena analýza fundraisingových metod. Na základě informací z analýz jsou navržena případná doporučení.

Osnova:

1. Úvod.
2. Neziskové organizace - charakteristika, členění.
3. Fundraising neziskových organizací
4. Charakteristika zvolené neziskové organizace.
5. Analýza fundraisingových metod v organizaci.
6. Vyhodnocení analýz.
7. Diskuse.
8. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40-50**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Bačuvčík, R. (2011). *Marketing neziskových organizací*. Zlín, Czechia: VeRBruM.
2. Hamerníková, B. (2000). *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha, Czechia: Eurolex Bohemia.
3. Hannagan, J. T. (1996). *Marketing pro neziskový sektor*. Praha, Czechia: Management Press.
4. Koziol, K.; Pfürtsch, W.; Heil S.; & Albrecht, K. (2006). *Social Marketing: Erfolgreiche Marketingkonzepte für Non-Profit-Organisationen*. Stuttgart, Germany: Schäffer Poeschel.
5. Ledvinová, J.; Pešta, K. (1996). *Základy fundraisingu, aneb, jak získat peníze na prospěšnou činnost*. Praha, Czechia: Informační centrum nadací a jiných neziskových organizací.
6. Šedivý, M.; Medlíková, O. (2012). *Public Relations, Fundraising a Lobbying*. Praha, Czechia: Grada.
7. Šimková, E. (2012). *Management a marketing v praxi neziskových organizací (5th ed.)*. Hradec Králové, Czechia: Gaudemaus.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

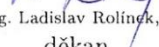
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

3. března 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma Fundraising neziskové společnosti jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byli v souladu s uvedeným stanovením zákona č. 111/1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne.....

.....

Lucie Wildová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat paní Ing. Marii Vejsadové Dryjové, Ph.D. za odborné vedení a spolupráci, dále za cenné rady a připomínky při zpracování této pr

Obsah

Úvod	10
Cíle.....	11
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 Neziskový sektor v ČR.....	12
2 Neziskové organizace	13
2.1 Charakteristika NNO.....	13
2.2 Typologie neziskových organizací	14
2.3 Formy neziskových organizací.....	16
3 Finanční zdroje neziskových organizací	20
3.1 Dotace z veřejných rozpočtů.....	20
3.2 Dotace z fondů EU.....	21
3.3 Grant	21
3.4 Samofinancování.....	22
4 Fundraising.....	23
4.1 Pojem fundraising	23
4.2 Formy fundraisingu	23
4.2.1 Individuální dárcovství	23
4.2.2 Firemní dárcovství.....	25
4.2.3 Nadace a nadační fondy.....	26
4.2.4 Veřejná správa.....	27
4.2.5 Dobrovolníci	27
4.3 Základní metody fundraisingu.....	29
4.3.1 Osobní setkání.....	29
4.3.2 Veřejná sbírka	30
4.3.3 Telefonická kampaň	32
4.3.4 Dobročinná loterie	32
4.3.5 Dobročinné aukce	33
4.3.6 Poštovní kampaň.....	34
4.3.7 Odkaz v závěti.....	34
4.3.8 Benefiční akce	35
4.3.9 Dárcovská sms – DMS	35
PRAKTICKÁ ČÁST	37
5 Metodika	37
6 Charakteristika vybrané organizace – Oblastní charita Znojmo	38

6.1	Historie.....	38
6.2	Zahraniční projekty v letech 1993 – 2013.....	39
6.3	Poskytované služby	40
6.4	Další činnost	44
7	Analýza vícezdrojového financování.....	46
7.1	Přehled zdrojů financování	46
7.2	Horizontální analýza vícezdrojového financování.....	50
7.3	Vertikální analýza vícezdrojového financování.....	56
7.4	Tříkrálová sbírka.....	56
7.5	Analýza výsledku hospodaření.....	58
8	Vyhodnocení analýzy a doporučení	60
9	Závěr.....	62
	Summary.....	63
	Seznam literatury.....	64
	Seznam obrázků a tabulek, grafů.....	66

Úvod

Nestátní neziskové organizace jsou nedílnou součástí ekonomického a politického prostředí každé země. Mezi tyto organizace patří například občanské společnosti, nadace, spolky, ale i církve a politické strany. Nejsou závislé na státu a jejich záměrem není dosahování zisku, ale pomáhat ve všech oblastech lidského života. Patří sem například subjekty, které poskytují veřejné služby, subjekty pracující pro své členy nebo subjekty, které financují činnosti ostatních. Tyto subjekty působí ve veřejně prospěšných společnostech, jako je například péče o zdravotně postižené, sociální služby, kultura nebo ochrana kulturních památek či dokonce v oblasti sportu.

S neziskovými organizacemi souvisí pojem fundraising. Tento pojem nemá v českém jazyce doslovný překlad. Dalo by se říct, že jsou to různé metody a postupy jak získat potřebné zdroje na financování neziskových organizací. Fundraising je pro neziskové organizace velice důležitý. Bez něj by totiž většina neziskových organizací nemohla ani fungovat. Každá organizace totiž potřebuje peníze na existenci, protože má určité náklady, ať už například na zaměstnance, různé projekty či nájem. Potřebuje se rozvíjet a rozšiřovat svoji činnost a nebýt závislá jen na několika zdrojích. Právě proto by měl být fundraising nedílnou součástí každé neziskové organizace.

Cíle

Hlavním cílem této bakalářské práce je provést analýzu fundraisingovým metod v dané organizaci a zhodnotit vliv těchto metod na získávání zdrojů pro její financování. Na základě vyhodnocení těchto metod v dané organizaci jsou případně doporučeny nové strategie pro získávání dalších finančních prostředků. Aby mohl být naplněn hlavní cíl, je potřeba si stanovit dílčí cíle.

Prvním dílčím cílem je studium odborné literatury, která se zabývá neziskovými organizacemi a fundraisingem. Pomocí této literatury pak definovat neziskovou organizaci, její členění a způsoby financování. Dále je potřeba vysvětlit samotný pojem fundraising, jeho formy a metody. Tato část je zvláště důležitá pro hlavní cíl této bakalářské práce.

Dalším dílčím cílem je představit vybranou neziskovou organizaci, kterou je Oblastní charita Znojmo. Charakterizovat její poslání a činnost, seznámit s její historií a s širokou nabídkou poskytovaných služeb.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Neziskový sektor v ČR

Na neziskový sektor je pohlíženo ze dvou směrů: jako na segment národního hospodářství (ekonomiky) a jako na prvek (projev) občanské společnosti. Tyto dva směry se nikterak nevylučují, naopak, jedem podmiňuje druhý a společně charakterizují podstatu existence neziskových organizací. (Bačuvčík, 2011)

Z ekonomického hlediska se dá neziskový sektor definovat jako ta část hospodářství, která pracuje na neziskové bázi ve smyslu výše uvedené definice. Neziskový sektor tvoří spolu s komerčním sektorem tzv. smíšenou ekonomiku, tedy hospodářské prostředí, ve kterém se oba sektory podílejí na řešení ekonomických situací společně. (Bačuvčík, 2011)

Národní hospodářství se podle principu financování člení na sektor ziskový (komerční) a neziskový (nekomerční). Neziskový sektor se dále člení na veřejný sektor, soukromý sektor a sektor domácnostní (Rektořík, 2001, s. 13). Národní hospodářství se v zásadě dělí podle hlavních charakteristik ekonomických subjektů třemi směry (Rektořík, 2001, s. 14):

- **Veřejný** (co je spravováno veřejně – státní a obecní úřady, nemocnice, státní firmy) a **soukromý** (soukromoprávní, privátní) sektor (co je v soukromých rukou – domácnost, soukromá firma)

- **Neziskový** (netržní – co nefunguje za účelem dosažení zisku – domácnost, občanská iniciativa, ministerstvo) a **ziskový** (tržní) sektor (co bylo založeno za účelem dosažení zisku – soukromá firma, občanská záložna)

- **Formální** (co bylo zřízeno na základě určitého právního předpisu, písemné smlouvy – firma, nezisková organizace, ministerstvo) a **neformální** sektor (co existuje neformálně, bez legislativního rámce – člověk, domácnost, některé občanské iniciativy).

2 Neziskové organizace

2.1 Charakteristika NNO

Obecné principy, na kterých fungují nestátní neziskové organizace, podali ve svých teoretických pracích Lester M. Salamon a Helmut K. Anheier (1999): Jde o následujících pět charakteristik (Skovajsa, 2010, s. 37):

1. Jde o organizace, tedy subjekty do určité míry institucionalizované. Záleží na legislativě konkrétního státu, jakým způsobem upravuje činnost neziskových organizací. V některých zemích neexistují právní ustanovení v našem smyslu a požadavek organizovanosti může být naplněn jiným způsobem (pravidelností schůzí, přítomností řádných zaměstnanců, existencí jednacích pravidel ap.).
2. Mají soukromou povahu, tj. jsou institucionálně odděleny od veřejné správy. Nestátní neziskové organizace nejsou součástí státní správy ani místní samosprávy a nejsou řízeny orgány, ve kterých převládají státní úředníci.
3. Nerozdělují zisk, tzn. své případné zisky nerozdělují mezi členy nebo vedení organizace, ale musí jej použít k dosažení cílů daných posláním organizace.
4. Jsou samosprávné, autonomní. Nejen, že nejsou závislé na veřejné správě, ale mají svou vlastní organizační strukturu a vnitřní pravidla řízení a nejsou ovládány zvenčí.
5. Jsou dobrovolné. Zahrnují určitou část dobrovolné činnosti, ať již při poskytování služeb nebo ve vedení organizace (Bačuvčík, 2011, s. 39-40).

V České odborné ekonomické literatuře není jednoznačně definována charakteristika organizací, které působí v neziskovém sektoru. Jak uvádí Rektořík a kol. (2001, s. 39), základní charakteristika vychází z definice uvedené v zákoně č. 586/92 Sb., o daních z příjmů. Jde o organizace charakteru právnické osoby, které nebyly zřízeny nebo založeny za účelem podnikání.

Obecně lze neziskové organizace charakterizovat těmito společnými znaky:

- jsou právnickými osobami (s výjimkou organizačních složek)
- nejsou založeny za účelem podnikání
- nejsou založeny za účelem tvorby zisku
- uspokojují konkrétní potřeby občanů a komunit
- mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů (Šimková, 2012, s. 10).

2.2 Typologie neziskových organizací

Existuje spousta typů neziskových organizací. Tyto organizace jsou děleny podle následujících hledisek (Bačuvčík, 2011, s. 48-49):

Podle zakladatele a právní formy

- **Veřejnoprávní organizace** – založené orgány veřejné správy (ministerstva, kraje, obce) – organizační složky (městská policie, mateřské školy) a příspěvkové organizace (např. některá divadla, muzea),
- **veřejnoprávní instituce** – jejich vznik vyplývá z určitého zákona (veřejná vysoká škola, Česká televize, Česká národní banka atd.),
- **soukromoprávní organizace** – založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobu – občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, atd.

Podle členství

- **Členské organizace** – mají členskou základnu, jde zejména o občanská sdružení, případně družstva (pokud mají výhradu neziskovosti), dle činnosti sem patří např. odbory, různé zájmové spolky apod.,
- **nečlenské organizace** – nemají členy, ale pracovníky správních orgánů apod., patří sem např. nadace, nadační fondy nebo obecně prospěšné společnosti.

Podle charakteru poslání

- **Organizace vzájemně prospěšné** – zajišťují služby pro své členy (profesní sdružení, odbory, národopisný soubor ad.); jejich činnost samozřejmě nesmí odporovat veřejným zájmům, které mohou prostřednictvím uspokojování vlastních potřeb také naplňovat,
- **organizace veřejně prospěšné** – poskytují služby určené širší veřejnosti, respektive určité její skupině (sociální služby, ekologie, vzdělávání atd.).

Podle typu činnosti

- **Servisní** – poskytují služby členům i nečlenům; pracují zejména v sociální, zdravotní nebo vzdělávací oblasti,
- **zájmové** – nabízejí zájmové či volnočasové aktivity pro vlastní členy,
- **advokační** – věnují se obraně zájmů svých členů nebo obecných zájmů; např. odbory, ekologické (životní prostředí, práva zvířat), lobbistické aj. organizace.

Podle způsobu financování

- **Z veřejných rozpočtů bud'** zcela (organizační složky státu a obcí, které jsou navázány na státní nebo obecní rozpočet), nebo částečně, kdy mají určitý nárok na rozpočtový příspěvek, ale mohou hledat zdroje i jinde (příspěvkové organizace, v různých zemích například i spolky či charitativní organizace),
- **ze soukromých zdrojů** – dary, sponzorské příspěvky, granty nadací, členské příspěvky atd.,
- **z vlastní činnosti** – platby za realizované služby (např. kultura, sociální služby),
- **vícezdrojově** – kombinovaně z veřejných či soukromých zdrojů a z vlastní činnosti, přičemž na příspěvek z veřejných zdrojů není právní nárok, ale organizace se o něm musí ucházet zpravidla v dotačním výběrovém řízení.

Dále je možné neziskové organizace klasifikovat podle různých kritérií, tak jak to uvádí Rektořík a kol., (2001):

Podle kritéria zakladatele

- a) Organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou (ministerstvo, ústřední úřad státní správy) nebo samosprávou (obec, magistrát, kraj), nazývají se veřejnoprávní organizace,
- b) organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou nazývané soukromoprávní organizace,
- c) organizace, které vznikly jako veřejnoprávní instituce, kde výkon veřejné služby je dán jako povinnost ze zákona, např. veřejná vysoká škola.

Podle kritéria globálního charakteru poslání

- a) Organizace veřejně prospěšné, které jsou založeny za účelem produkce veřejných a smíšených statků uspokojujících potřeby veřejnosti, např. charita, ekologie, zdravotnictví, vzdělávání, veřejná správa,
- b) organizace vzájemně prospěšné založené za účelem vzájemné podpry skupiny občanů, které jsou spjaty společným zájmem. Jejich posláním je uspokojování svých vlastních zájmů. Jde například o aktivity v oblasti kultury, realizace profesních zájmů, při ochraně zájmů určitých skupin atd.

Podle kritéria způsobu financování

- a) Organizace financované zcela z veřejných rozpočtů (organizační složky státu a územních celků),
- b) organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů, na příspěvek mají legislativní nárok (příspěvkové organizace, vybraná občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, politické strany a politické hnutí),
- c) organizace financované z různých zdrojů (z darů, sbírek, sponzoringu, grantů, vlastní činností atd.),
- d) organizace financované zejména ze svých vlastních příjmů.

2.3 Formy neziskových organizací

Občanské sdružení (Zákon č. 83/1990 Sb. O sdružování občanů)

První typ neziskových organizací uzákoněný v polistopadovém Československu. Jde o právní formu určenou zejména pro vzájemně prospěšné organizace, avšak řada z nich zajišťuje také veřejně prospěšné služby. Podle této formy je možné zřizovat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby, odbory a jiné; netýká se politických stran a hnutí, církví a náboženských společností, výdělečné činnosti a výkonu povolání, armády, policie, justice atd. Členy občanského sdružení (OS) mohou být fyzické i právnické osoby. Podle této právní formy funguje většina odborových organizací, sportovních klubů, amatérských kulturních souborů a jiných zájmových organizací, také například České červený kříž, Český svaz tělesné výchovy nebo Českomoravská myslivecká jednota. (Bačuvčík, 2011)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ruší datem své účinnosti zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Dosud založená občanská sdružení se budou dále považovat za spolky. Některá občanská sdružení mají své organizační jednotky s právní subjektivitou nebo bez ní. Organizační jednotky budou pobočnými spolky. (Růžičková, 2013)

Obecně prospěšné společnosti (Zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech)

Záměrem zákonodárce bylo vydat právní normu, na jejímž základě by byla organizována větší část veřejně prospěšného neziskového sektoru. Důvodem, proč přesto některá OS přecházejí na právní formu OPS, je především větší transparentnost a

tím i důvěryhodnost OPS díky přítomnosti kontrolních orgánů apod. OPS poskytují dle zákona veřejně prospěšné služby především v sociální oblasti, zdravotnictví, školství a kultuře. V zákoně je také uvedena definice neziskovosti. OPS se zakládá zakladatelskou smlouvou podepsanou všemi zakladateli (fyzická i právnická osoba vč. Obce nebo státu) zapsanou do rejstříku OPS u příslušného rejstříkového soudu; zakládací listina obsahuje název, sídlo, identifikaci zakladatelů a členů správní rady, dozorčí rady, způsob jednání těchto orgánů a majetkové vklady členů OPS. Výkonným orgánem je ředitel, který nemůže být členem správní ani dozorčí rady. OPS může vykonávat i (komerční) „doplňkovou činnost“ za předpokladu, že tak bude dosaženo účinnějšího využití majetku a nebude ohrožena kvalita a rozsah obecně prospěšné činnosti. (Bačuvčík, 2011)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v přechodných ustanoveních § 3050 prodlužuje fungování stávajících obecně prospěšných společností podle původních předpisů, není však umožněno založení nových obecně prospěšných společností. Občanský zákoník vytvořil prostor, aby obecně prospěšné společnosti vzniklé podle příslušného zákona mohly zrealizovat přeměnu na ústavy, nadace nebo nadační fondy, jistě již v souladu s novými právními postupy. (Růžičková, 2013)

Nadace a nadační fondy (Zákon č. 227/1997 Sb. O nadacích a nadačních fondech)

Dle zákona jsou to účelová sdružení majetku (ostatní právní formy neziskových organizací jsou vždy sdružením osob) zřízená a vzniklá pro dosahování obecně prospěšných cílů; zřizují se písemnou smlouvou mezi zřizovateli nebo zakládací listinou či závětí, je-li zřizovatel jediný, a zapisují se do nadačního rejstříku u příslušného soudu. Majetek nadace tvoří nadační jmění a ostatní majetek nadace, k dosahování účelu, pro který byla zřízena, používá nadace výnosů z nadačního jmění a ostatní majetek nadace; nadační fond používá k dosazování poslání veškerý majetek (tedy nevytváří nadační jmění). Nadační jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč; zákon omezuje maximální výši nákladů souvisejících se správou nadace. Nadace získává prostředky z nadačních darů, sama poskytuje nadační příspěvky. Orgány nadace jsou správní rada, dozorčí rada, případně revizor; roční uzávěrka musí být ověřena auditorem, pokud roční úhrn nákladů či výnosů, nebo nadační jmění je vyšší než 3 mil. Kč. Je přesně vymezen obsah výroční zprávy a povinnost jejího uložení u rejstříkového soudu. (Bačuvčík, 2011)

Zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zrušil k 31. 12. 2013 zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s tím, že záležitost nadací a nadačních fondů plně přechází do nového občanského zákoníku. Nadace a nadační fondy jsou založeny na majetkovém principu, právní úprava je zařazena pod nový pojem fundace. Nadace a nadační fondy vzniklé do konce roku 2013 budou beze změny pracovat a budou posuzovány jako nadace a nadační fondy vzniklé podle nových podmínek občanského zákoníku. (Růžičková, 2013)

Registrované církve a náboženské společnosti (Zákon č. 3/2002 Sb. O svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností)

Církev je dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem veřejného či soukromého vyznávání náboženské víry a s tím spojeným shromažďováním, bohoslužbami, vyučováním a duchovními službami. Podléhají registraci na Ministerstvu kultury, které vede Rejstřík církví a náboženských společností; návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor fyzických osob starších 18 let – obsahuje základní charakteristiku církve a jejího učení, zápis o založení církve, podpisy 300 (dříve 10 tis.) zletilých osob, které se k ní hlásí; základní dokument s názvem, posláním, zásadami hospodaření, právy a povinnostmi věřících atd. Církve mohou zřizovat svazy církví a právnické osoby (účelová zařízení církví), které se též registrují na Ministerstvu kultury, právním subjektem se nestávají v okamžiku registrace, ale již rozhodnutím registrované církve o zřízení. Aktuálně je registrováno 30 církví. (Bačuvčík, 2011)

Jak uvádí Svoboda (2007), tak posláním církve a náboženské společnosti ale nejsou pouze zbožnosti, ale také skutky lásky. Typickým příkladem je činnost řady charit a diakonií. Skutky pomoci (či lásky) lze považovat od církví za neoddělitelné. Svoboda uvádí, že u křesťanských církví je možné vycházet ze sedmi skutků milosrdenství: zarmoucené utěšovat, pocestných přijímat, hladové krmit, žíznivým dát napít, nahé oblékat, vězně navštěvovat a mrtvé pochovávat. Například Charita Česká republika, která je v současnosti největší neziskovou organizací u nás, je součástí římskokatolické církve.

Círky a náboženské společnosti se na rozvoji občanské společnosti podílejí jednak zajištěním podpory občanů v rozvíjení duchovních hodnot, pro které se sami rozhodnou. Za druhé ale také svým zapojením ve veřejných institucích. Kromě sociální činnosti, které se věnuje výše, se jedná především o:

- Výkon duchovenské služby v místech vazby či výkonu trestu odnětí svobody
- Armádní duchovní službu
- Policejní duchovní službu
- Zakládání a fungování církevních škol
- Výuku náboženství na státních školách
- Ochranu kulturních památek (Bachman, 2011)

Další formy neziskových organizací

Existují i další formy neziskových organizací, které se řídí jednotlivými právními formami. Řadí se mezi ně například tyto organizace (Bačuvčík, 2011):

- Politické strany a politické hnutí (Zákon č. 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a politických hnutích)
- Zájmová sdružení právnických osob (Zákon č. 40/1964 Sb. občanský zákoník)
- Sdružení bez právní subjektivity (Zákon č. 40/1964 Sb. občanský zákoník)
- Profesní komory
- Společenství vlastníků jednotek (Zákon č. 103/2000 Sb. o vlastnictví bytů)
- Organizace s cizím prvkem (Zákon č. 116/1985 Sb. o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem)
- Kraje (Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích)
- Obce (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích)

3 Finanční zdroje neziskových organizací

Finanční zdroje použitelné pro všechny typy neziskových organizací představují výnosy (Strecková – Malý a kol., 1998, s. 173-174):

- Z vlastní činnosti, pro kterou byla organizace založena nebo zřízena
- Z doplňkové činnosti zahrnuté do statutu organizace
- Z prodeje či pronájmu majetku
- Z reklam
- Z darů, dědictví, sponzoringu
- Od pojišťoven a fondů
- Z úroků svých vkladů, či půjček
- Ze sbírek, tombol, loterií
- Ze zdrojů vzniklých organizací zákonnými daňovými úlevami
- Z příspěvků z veřejných rozpočtů ve formě např. příspěvků, transferů

Zvláštními finančními zdroji pro některé neziskové organizace jsou:

- Členské příspěvky u organizací vyvíjející svoji činnost na členském principu (např. občanská sdružení, profesní komory, politické strany a politická hnutí)
- Příspěvky věřících občanů (u některých náboženských společností)
- Výnosy z daní a poplatků stanovených zákony (u obcí a krajů)
- Vklady zakladatelů (u nadací, nadačních fondů a obecně prospěšných společností)
- Výnosy z poplatků a pokut (např. při narušení ekologie, vynětí ze zemědělského půdního fondu, z příjmu ze vstupenek na filmová představení)
- Výnosy z obchodování s cennými papíry ve vlastnictví organizace na kapitálovém trhu
- Úvěry (Šimková, 2012, s. 13)

3.1 Dotace z veřejných rozpočtů

Dotací rozumíme peněžitý výdaj obce nebo dobrovolného svazku obcí na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, a dále výdaje na jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. Právní úpravu poskytování dotací z rozpočtů obcí a krajů nalezneme v zákoně č.

250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon umožňuje samosprávným celkům poskytovat dotace. (Hloušek, Hloušková, 2011)

3.2 Dotace z fondů EU

Evropská unie prostřednictvím politiky soudržnosti usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj všech svých členských států a jejich regionů. Cílem je, aby se zmírnily rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU a zároveň se zvyšovala schopnost Evropské unie jako celku čelit výzvám 21. století. Ve středu zájmů spolu s důrazem na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost stojí vytváření otevřené, flexibilní a soudržné společnosti s vysokou mírou zaměstnanosti. Tomuto úsilí se souhrnně říká evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti nebo také kohezní politika. To patří vedle zemědělské politiky k nejvýznamnějším evropským agendám a Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu. Tato politika se realizuje prostřednictvím tří hlavních fondů:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)

Prostředky se však nečerpají přímo. Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí tzv. operační programy, které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy s konkrétními příjemci finanční podpory. (Hloušek, Hloušková, 2011)

3.3 Grant

Grant jsou účelově určené příspěvky na předem stanovený účel, které poskytují jednak soukromé nadace a jednak správní či samosprávné instituce z veřejných rozpočtů. Pojem grant se užívá v souvislosti s nadacemi, nadačními fondy a agenturami (soukromé zdroje). V případě ministerstev, obcí a krajů (veřejné zdroje), se často setkáme také s termínem datace.

Granty poskytují ministerstva, krajské úřady, obecní a městské úřady, magistráty a státní fondy či jiné složky státní a veřejné správy a samozřejmě nadace a nadační fondy. Většina subjektů státní správy a samosprávy vypisuje pravidelná grantová kola – povětšinou jednou ročně, do kterých se může přihlásit libovolný žadatel.

Výhody grantu jsou větší finanční částka na určité období či akci, možnost plánování aktivit a grant se může stát pravidelným zdrojem. Mezi nevýhody patří omezení podporovaných aktivit představami dárce, dlouhý rozhodovací proces, prostředky jsou účelově vázány a složitý proces vyúčtování. (Hloušek, Hloušková, 2011)

3.4 Samofinancování

Přestože nezisková organizace by neměla být založena za účelem dosahování zisku (podnikání), není vyloučené, aby jedním z možných zdrojů příjmů byla také výdělečná činnost. Jedná-li se o příjmy, které nesouvisí s posláním (cílem) organizace, bude se jednat o tzv. doplňkovou činnost. Jestliže taková činnost naplňuje podmínky Živnostenského zákona, měla by si organizace požádat o vydání živnostenského oprávnění. (Hloušek, Hloušková, 2011)

Příjmy z výdělečné činnosti můžeme dělit na příjmy z (Hloušek, Hloušková, 2011):

➤ Z vlastní činnosti

- Tržby za prodané vlastní výrobky
- Tržby za vykonané činnosti a poskytnuté služby
- Tržby za zboží
- Členských příspěvků

➤ Z vlastního majetku

- Tržby z pronájmu movitého a nemovitého majetku
- Výnosy z cenných papírů a kapitálového majetku (úroky)
- Příjmy plynoucí z práv k duševnímu vlastnictví (autorské právo, právo k patentům a vynálezům)

4 Fundraising

4.1 Pojem fundraising

Pojem fundraising, pocházející z anglického jazyka, ještě nenašel svůj odpovídající jednoslovný ekvivalent v jazyce českém. Doslovný překlad může znít: „zvyšování fondů“ neboli finančního obnosu, určeného k určitému cíli. V dnešním pojetí nevládních neziskových organizací má tento pojem o něco širší význam. Je jím míněno například (Fundraising v neziskových organizacích, 2002):

- **Fundraising jako obor** a s ním spojené speciální metody a postupy, kterými se snaží získávat finanční a jiné další prostředky potřebné pro činnost organizace neziskového sektoru
- **Fundraising jako věda**, o tom, jak získat na svou stranu druhé a přesvědčit je o potřebnosti a nutnosti naší organizace pro celou společnost
- **Fundraising jako nástroj**, jehož pomocí můžeme druhé podnítit k dobrým skutkům a získat jejich zájem, čas a důvěru

Stejně jako nemá jednoslovný český ekvivalent, nemá ani jednu platnou a obecně přijímanou definici. Z výše uvedených tří definic fundraisingu vyplývá, že jeho cílen není pouze získat jednorázově co nejvíce peněz, spíše jde o dlouhodobou práci se zdroji a jejich rozšiřování pro zajištění konkrétní činnosti a naplnění poslání organizace (Ledvinová, 2009).

4.2 Formy fundraisingu

4.2.1 Individuální dárcovství

Získávání prostředků od drobných dárců není u nás ve srovnání s jinými částmi světa příliš rozšířeno (respektive více se uplatňují pouze některé jeho formy). Kromě dědictví předlistopadové minulosti to jistě souvisí také s kulturními rozdíly, kdy česká společnost není natolik kolektivistická a netáhne ke komunitní a spolkové tradici (jak je tomu například v německy mluvících zemích). Problémem této formy fundraisingu především je, že drobní dárci věnují většinou malý příspěvek, avšak náklady na jejich získávání jsou zpravidla vysoké. Aby organizace takto získala významnější částku, musí přimět k dárcovství relativně velkou skupinu lidí, což může být nákladné, byť nové možnosti internetové komunikace zde dávající dodus netušené možnosti (šíření

informací prostřednictvím sociálních sítí). Individuální dárcovství se stává pro neziskovou organizaci zajímavé teprve tehdy, když se změní z jednorázového na pravidelné (průběžně – nap. Trvalým příkazem z běžného účtu) a je tak zdrojem relativně stálých příjmů. U stávajících dárců je pravděpodobnost, že organizaci podpoří, asi desetkrát vyšší než u nově oslovených (Praktický průvodce, 2003, 4/4). Vrcholem budování vztahu mezi neziskovou organizací a jejím dárcem (případně i uživatelem služeb) je situace, kdy se takový člověk rozhodně organizaci závětí odkázat své jmění. Tento jev není až tak řídký, jak by se na první pohled mohlo zdát, ovšem ne vždy dárcem odkáže neziskové organizaci skutečně hodnotné jmění; leckdy alespoň v našich podmínkách může jít spíše o danajský dar v podobě nemovitých i movitých věcí, které jsou ve velmi špatném stavu a jsou určeny spíše k likvidaci nebo si vyžadují velkou investici do oprav (Bačuvčík, 2011, s. 109).

4.2.1.1 *Formy individuálního dárcovství*

V případě individuálního dárcovství se zpravidla jedná o dar finanční, hmotný, dar vlastní práce nebo času, propůjčení svého jména, případně zprostředkování darů dalším osob.

Finanční dary

Mohou se vyskytovat v několika podobách (Praktický průvodce 2003). Nejjednodušší formou je jednorázový příspěvek, ke kterému se dárcem rozhodně, na základě silného jednorázového impulsu – například informace v médiích, při setkání s pracovníky organizace v akci apod. V tomto případě je dar v podstatě vedlejším produktem PR – náklady na fundraising jsou nízké, malé jsou ovšem také jeho výnosy. Je pak na neziskové organizaci, zda se jí podaří jednorázové dárcem motivovat k pravidelnému přispívání. Dosáhnout výrazně vyšších výnosů z jednorázových příspěvků je možné u hromadných fundraisingových akcí, jimiž jsou především sbírky, loterie a soutěže. (Bačuvčík, 2011, s. 109 -110)

Hmotné dary

Jako hmotné dary neziskové organizace od individuálních dárců přijímají jak věci nové, tak i použité. Humanitární organizace často organizují sbírky použitého oblečení, obuvi nebo vybavení domácnosti, které poté distribuují potřebným v tuzemsku i v zahraničí. Ze strany dárců ovšem bohužel bývají tyto sbírky někdy vnímány spíše jako možnost zbavit se nepotřebné věci, za jejíž likvidaci by jinak museli platit. Použité

(ale i nové) zboží se může stát také předmětem různých benefičních recesních dražeb či tombol organizovaných zpravidla při příležitosti jiných benefičních akcí (plesy, koncerty), kde se opět předpokládá, že prodejní cena bude značně převyšovat užitnou hodnotu daných věcí. Častěji neziskové organizace v souvislosti s dražbami a tombolami oslovují výtvarné a jiné umělce, kteří pro tyto potřeby věnují svá díla. (Bačuvčík, 2011, s. 110)

Dobrovolnictví

Specifickou formou individuálního dárcovství je dobrovolnictví. V tom případě se jedná o dar své vlastní práce nebo času. U nás prozatím ne příliš rozšířenou formou individuálního dárcovství je multilevel fundraising, který spočívá ve vytváření dárcovských sítí a zprostředkování darů v rámci rodin nebo komunity. (Bačuvčík, 2011, s. 109-110)

4.2.2 Firemní dárcovství

Podle českého statistického úřadu jsou firmy třetím nejvýznamnějším zdrojem po veřejné správě a individuálních dárcích. Mohou se dělit na dvě velké podskupiny – malé a střední podniky (do dvou set padesáti zaměstnanců) a velké podniky a korporace. Uvědomění si, s jak velkou společností organizace komunikuje, je často klíčové. Schvalovací procesy v malých a středních firmách jsou diametrálně odlišné od schvalování daru v korporaci nebo velké firmě. To pak určuje celou komunikační strategii směrem k dárci.

V malých a středních podnicích jde spíše o přesvědčování jedné osoby – majitele, jednatele nebo ředitele, která pak rozhoduje. Zde bude největší důraz kladen na kvalitu osobní prezentace, jasné argumenty a přesvědčovací schopnosti. U korporací a velkých firem bude potřeba k uvedeným dovednostem ještě kvalitní podklady, jako je dobře zpracovaný projekt a prezentační materiály. (Šedivý, Medlíková, 2012)

4.2.2.1 Formy firemního dárcovství

Obecně může mít dar od firmy podobně jako v případě individuálních dárců formu finančních prostředků, hmotného daru, služby, garance projektu vlastním jménem a zprostředkování darů ostatních podniků.

Podstatný rozdíl od individuálních dárců je zpravidla ve výši příspěvku, který jsou podniky ochotny dávat, respektive očekávají, že od nich bude požadován. Firmy

často nejsou ochotné dát finanční prostředky „na ruku“, ale spíše souhlasí s tím, že budou za neziskovou organizaci platit vystavené faktury. Čím vyšší je příspěvek, tím spíše firmy chápou dárcovství jako obchodní vztah, od něž minimálně očekává posílení vlastní reputace. (Bačuvčík, 2011, s. 114-115)

Podniky častěji spíše než finance preferují dary ve formě zboží nebo služeb, které produkují nebo s nimiž obchodují. Dále mohou firmy jako dar nabízet své vybavení, které již nepoužívají, nebo mohou poskytnout své prostory (pronájem kanceláří, poskytnutí prostor na konání konference), vybavení a zařízení (například automobily s firemním logem) nebo pracovníky, kteří zůstanou jejich placenými zaměstnanci, avšak po jistou dobu pracují pro neziskovou organizaci. (Bačuvčík, 2011, s. 114-115).

Obchodní firmy mohou fungovat také jako externí fundraiseři neziskových organizací, kdy jejich obchodní oddělení kromě vlastních zakázek získává také dary pro přízněnou neziskovou organizaci. Dále mohou komerční firmy nabídnout neziskovým organizacím stáže a možnost vzdělávání pro jejich zaměstnance, členy a v některých případech i uživatele jejich služeb. (Bačuvčík, 2011, s. 114-115)

4.2.3 Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy jsou filantropické instituce, definované jako účelová sdružení majetku, zřízené za účelem podpory konkrétních dobročinných projektů. Zákon č. 227/1997 Sb. O nadacích a nadačních fondech přímo stanoví, že nadace mají sloužit k podpoře „obecně prospěšných cílů, jimiž je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělávání, tělovýchovy a sportu.“ (Bačuvčík, 2011, s. 120)

4.2.3.1 Formy podpory nadací

Prostředky z grantů nadací jsou jedním z hlavních zdrojů financování neziskových organizací. Tyto granty mají typicky podobu finančních prostředků, vyskytují se však i hmotné dary, zejména tehdy, když sama nadace obdrží od komerčních firem zboží, které se poté snaží distribuovat, nebo se dostala se k možnosti nakoupit za výhodnou cenu větší množství určitého materiálu, který se týká jí podporovaných oblastí.

Podpora nadací se zaměřuje takřka výhradně na projekty, nikoliv na běžnou činnost. To prakticky znamená, že nadace zpravidla kladou velký důraz na to, aby jimi podporované projekty byly v nějakém ohledu inovativní a aby zlepšovaly služby organizace a prospívaly jejich cílovým skupinám (Bačuvčík, 2011, s. 121).

4.2.4 Veřejná správa

Sestává ze státní správy (ministerstev a jimi zřízených příspěvkových organizací) a samosprávy (do které patří kraje, města a obce a jimi zřízené příspěvkové organizace). Finanční prostředky z veřejné správy lze získat prostřednictvím dotace nebo grantu, případně v rámci veřejného výběrového řízení. Pro všechny tyto možnosti musí nezisková organizace zpracovat projekt a v případě dotace a grantu vypracovat ještě žádost.

Veřejnou správu zastupují úředníci, kteří pracují pod tlakem nařízení, vyhlášek a tabulek. Rozšířená je představa úředníka či úřednice jako nepříjemně naladěného člověka, neochotného, hledajícího důvodu a překážky pro to, aby ti nic nešlo... I přesto se vyplatí s úředníky komunikovat. Může to pomoci se zajištěním co nejvýhodnějšího podmínek pro zpracování žádosti.

Vyplatí se využívat následujících tipů:

- Při vyhlášení výzvy na granty a dotace nebo na výběrová řízení je třeba nastudovat podmínky zveřejněné na webu – pozor, někdy je dokumentů víc,
- pokud to pravidla umožňují, je dobré si sjednat možnost konzultace s konkrétním pracovníkem, který je odpovědný za danou výzvu,
- v případě nejasností spojit se s doporučenou osobou telefonicky a konzultovat pře telefon,
- pokud má organizace domluvenou schůzku s úředníkem, měla by si vzít na ni výroční zprávu a další prezentační materiály,
- pozvat úředníka na akci dané organizace,
- vždy jednat pozitivně. (Šediví, Medlíková, 2012)

4.2.5 Dobrovolníci

Dobrovolníci mají v neziskové organizaci zvláštní postavení. Dobrovolnou práci je možné vnímat jako určitou formu dárcovství, sice dárcovství vlastního času a práce, a proto lze získávání dobrovolníků chápat jako jednu z oblastí fundraisingu. Dobrovolná

práce dokonce může být mnohdy cennějším darem než finanční nebo hmotný příspěvek, poněvadž dobrovolníci mohou být přímými realizátory služeb organizace a jejich znalosti, zkušenosti a lidský přístup ke klientům mohou být tím nejcennějším kapitálem.

Na druhou stranu se dobrovolníci stávají pracovníky neziskových organizací a vztah s nimi je do značné míry podobný vztahu s placenými zaměstnanci. Spíše než o fundraisingu je v tomto případě již nutné hovořit o personálním managementu, v němž má rys dobrovolnosti dalekosáhlé důsledky v oblasti motivace a odměňování (Bačuvčík, 2011, s. 128).

4.2.5.1 Formy dobrovolné práce

Některé organizace využívají služeb dobrovolníků sporadicky a jen na určité činnosti, jiné jsou na fenoménu dobrovolnictví přímo postaveny a dokonce ani nemusí mít placené zaměstnance. Na dobrovolné práci je postavena činnost takových organizací, jako je například Hnutí Duha, YMCA, Skaut nebo Sokol. Naopak především placených zaměstnanců využívá například Charita České republiky, Neziskovky.cz nebo většina velkých nadací.

Práce dobrovolníků může v neziskových organizacích ve skutečnosti nalézt nejrůznějších forem využití. Často jde přímo o realizaci služeb pro klienty, což vychází z tradice neformální sousedské výpomoci a lze se s tím setkat i u profesionálních organizací. Využití dobrovolníků je běžné při humanitárních a jiných katastrofách doma i v zahraničí nebo u jiných jednorázových akcí. V dnešní době ještě větší možnosti využití dobrovolníků nabízejí různé kancelářské a administrativní práce, pro které sami pracovníci neziskových organizací často nemají kvalifikaci nebo osobní předpoklady.

Mezi oblastmi, ve kterých se dobrovolníci nejčastěji uplatňují, patří ochrana životního prostředí (Hnutí Duha, Děti země, Greenpeace), humanitární činnost a ochrana lidských práv (ADRA, Člověk v tísni), kultura, ať již ochrana památek (Spolek přátel hradu Lukova) nebo organizace kulturních akcí, sport (Sokol), vzdělávání (často např. pod záštitou církvi – YMCA), v menší míře pak sociální a zdravotní péče (Naděje, Mamma HELP), (Bačuvčík, 2011, s. 129).

4.3 Základní metody fundraisingu

4.3.1 Osobní setkání

Osobní kontakt realizovaný prostřednictvím osobního setkání je neúčinnější metodou fundraisingu. Vyžaduje podrobnou znalost úspěšného jednání, znalost asertivního chování a dostatek zkušeností a řečnickou obratnost. Jedná se o časově nejnáročnější metodu (Fundraising v neziskových organizacích, 2002).

Pro úspěšné jednání je potřeba dodržovat několik zásad jednání s dárce:

- Nežebrot, ale nabízet
- Netlačit na dárce, nic mu nenutit a v žádném případě nevyhrožovat
- Sami musíme naši činnosti věřit, pak teprve můžeme přesvědčit druhé
- Podnítit důvěru
- Uvědomit si, že získáváte zejména člověka
- Být konkrétní, tj. zmínit konkrétní částku (požadavek) na konkrétní věc
- Být uvolnění, upřímní, úsměvem se nic nezkaží (Hloušek, 2007)

Pokud má organizace vytipováno, koho oslovit, a navázala první kontakt, následuje přímá žádost o podporu. Podstatné je vědět, co organizace potřebuje a kolik dárce požádá. Stěžejní pro žádající organizace je mít dobré jméno a důvěryhodný projekt (Rektořík a kol, 2001)

Osobní rozhovor s potenciálním dárce lze rozdělit do několika fází:

1. **Představení** – v úvodu by mělo zaznít představení sebe a svého postavení v organizaci, úvodní hovor má být veden v příjemné a uvolněné atmosféře
2. **Prezentace organizace** – organizace má být charakterizována jasně a výstižně – zmínit její historii, poslání a vize do budoucna. Důležité je mít s sebou propagační materiály. V této fázi se sděluje, proč jsme vhodnými kandidáty na příjem darů právě my a naše organizace.
3. **Vtažení dárce do problematiky** – vhodné je definovat cílovou skupinu, problematiku jedinců ve společnosti a možnosti řešení. Zároveň se musíme stále ujisťovat, zda nám dárce porozuměl, vnímat jeho stanoviska a přiklonit si ho na svou stranu
4. **Tah na branku** – zde se jedná o konkrétní vyslovení požadavku

5. **Rozloučení** – v případě odmítnutí se důstojně rozloučit a nebrat to jako osobní prohru. Při získání dárce na svou stranu je vhodné si vzít kontaktní údaje a slíbit, že, budou pravidelně informováni o činnosti.
6. **Být stále v kontaktu** – nejpozději do týdne je vhodné poslat krátký odpis s poděkováním za strávený čas. Je třeba respektovat vzájemné úmluvy a udržovat dobré vztahy (Hloušek, 2007)

4.3.2 Veřejná sbírka

Veřejné sbírky definuje zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a hovoří o tom, že se jedná o „získávání o shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčitého okruhu přispěvatelů na předem stanovený veřejně prospěšný účel.“ Veřejně prospěšným účelem je míněn účel humanitární, charitativní, záměr přispívající k rozvoji vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, ochrany kulturních památek, tradic nebo životního prostředí.

Účel sbírky nesmí být dále v rozporu s bezpečností státu, ochranou veřejného pořádku, ochranou majetku nebo ochranou práv a svobod druhých osob. Veřejnou sbírkou je výlučně shromažďování finančních prostředků, věcné dary sem nespádají.

Za sbírku se nepovažuje shromažďování finančních prostředků, které konají politické strany, nebo politická hnutí, spolky, společnosti, svazy, hnutí a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace mezi svými členy za účelem dosažení prostředků k plnění svých úkolů. Dále pak shromažďování finančních prostředků církvemi a náboženskými společnostmi k církevním a náboženským účelům, pokud se koná v kostelech, modlitebnách a jiných místech určených k provádění náboženských úkonů, bohoslužeb a obřadů.

Sbírku může konat jakákoliv právnická osoba, obec nebo kraj. Důležité je, aby v okamžiku oznamování veřejné sbírky nebyly v konkurzu či likvidaci. Sbírka musí být písemně ohlášena nejpozději 30 dnů před jejím konáním u příslušného krajského úřadu. Výjimkou může být shromažďování příspěvků na pomoc při humanitární nebo ekologické katastrofě. V takovém případě nemusí být dodržena 30 denní lhůta. Sbírka může být zahájena a propagována až po vydání osvědčení krajských úřadem, avšak nejpozději do 120 dnů ode dne podání oznámení příslušnému krajskému úřadu. Celková doba konání sbírky i příp. prodloužení nesmí přesáhnout 3 roky. Sbírkou, které se konají déle než 1 rok, pak musí být každoročně vyúčtovány. (Hloušek, Hloušková, 2011)

Způsoby konání veřejné sbírky:

- **Shromažďování příspěvků na předem vyhlášeném bankovním účtu** – poměrně často využívaný způsob, známý spíše jako „sbírkové konto“. Právnícká osoba realizující sbírku musí zřídit zvláštní bankovní účet, který je určen pouze pro platby dárců a o kterém samozřejmě vede odděleně účetnictví. Výhoda tohoto způsobu je především v jednoduchém aktu darování (bezhotovostní převod)
- **Sběrací listiny** – dříve hojně využívaný způsob, dnes již spíše překonaný. Je spojen s vysokými nároky na administrativu (listiny musí být vydány jen v jednom originálu, postupně očíslovány, opatřeny razítkem a podpisy statutárních orgánů a shromažďovat údaje o dárcích v požadované struktuře)
- **Pokladničky** – pro tento způsob je zákonem stanoven poměrně podrobný realizační postup. Nejdůležitější je oznámení o počtu a rozmístění pokladniček místnímu obecnímu úřadu, zabezpečení pokladniček proti odcizení či neoprávněnému otevření, zapečetění a rozpečetění pokladniček za přítomnosti alespoň jednoho zástupce obecního úřadu a s provedením písemného záznamu. Efektivita tohoto způsobu rok od roku klesá, postupně ho vytlačují jiné formy, umožňující využití moderních technologií.
- **Prodej sbírkových předmětů** – dar je zahrnut v ceně, tato skutečnost a výše příspěvku musí být zřetelně na předmětu uvedeny.
- **Prodej vstupenek na veřejné kulturní nebo sportovní vystoupení** – podmínkou je, že výše příspěvku musí být uvedena na vstupenkách (výtěžkem sbírky není celková cena vstupenky, ale pouze její předem určená část, která představuje dárcův podíl) a předepsaným způsobem je také nutné informovat veřejnost o účelu sbírky a počtu vytištěných vstupenek. Tento způsob shromažďování finančních prostředků je znám také pod pojmem „benefice“.
- **Pronájem telefonní linky** – už tím, že dárci na tuto speciálně zřízenou a zpoplatněnou linku zavolá, stává se dárce. (Hloušek, Hloušková, 2011)

4.3.3 Telefonická kampaň

Telefonická kampaně jsou z hlediska času méně náročné než osobní setkání a jejich prostřednictvím je možné oslovit více dárců. Nevýhodou však je právě ono neosobní setkání, kdy může docházet k unáhleným závěrům a rychlým odmítnutím ze strany potencionálních dárců. Dále se mohou objevit i nedorozumění, která jsou lépe objasnitelná při kontaktu tváří v tvář. Je pravděpodobné, že po úspěšném ukončení telefonátu dochází k dalšímu kontaktování dárce, jako osobní schůzkou, tak také v podobě děkovacího dopisu či emailu (Fundraising v neziskových organizacích, 2002).

Pokud telefonicky žádáme přímo o schůzku, je dobré dodržovat ucelený postup komunikace:

- Předem je nutné znát informace o organizaci (obchodní rejstřík, registr ekonomických subjektů, evropská databanka, internet)
- Při vlastním telefonátu se žádá oprávněná osoba ke komunikaci a kontaktu s neziskovými organizací
- Stručně a výstižně představení organizace a vlastní osoby
- Žádost o osobní schůzku
- Ujistění dárce, že půjde o chvíli

4.3.4 Dobročinná loterie

Zákon nerozlišuje dobročinnou či jinou loterii. Loterie je hra, do které účastníci dobrovolně poskytují své vklady (sázky) a jejichž návratnost není zaručena. O výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost nebo událost uvedená provozovatelem v předem stanovených herních podmínkách. (Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách)

Za loterie se považují zejména:

- **Peněžité nebo věcné loterie**, při nichž je provozovatelem vydán podle herního plánu určený počet losů s pořadovými čísly
- **Tomboly**, při nichž se do slosování zahrnou pouze prodané losy. Losy se prodávají a výhry vydávají v den a na místě slosování
- **Číselná loterie**, u nichž není předem určen ani počet účastníků, ani výše herní jistiny, kterou se rozumí násobek počtu vydaných losů a prodejní ceny za jeden los. Výhra se vypočítává podle počtu výherců a úhrnné výše vkladů (sázek) předem stanoveným podílem, popřípadě se stanoví násobkem vkladu (sázky) podle toho, jak

z omezeného počtu čísel tažených při slosování uhodl účastník podle herního plánu určený počet tažených čísel

- **Okamžitá loterie**, při níž se účastník hry na vyznačené, až do doby koupě zakryté, části sázkového tiketu nebo losu bezprostředně po jeho získání doví případnou výhru
- **Loterie provozované pomocí technických zařízení**, obsluhovaných přímo sázejícím nebo provozované po telefonu, při nichž není předem určen počet účastníků a ani není předem známá výše vsazených částek. Výhra se vypočítává z výše vkladů anebo podle podmínek stanovených v herním plánu (Hloušek, Hloušková, 2011)

4.3.5 Dobročinné aukce

Slovo „aukce“ je odvozeno z latinského „augere“, což znamená „zvýšit“ nebo „zvětšit“. Aukce je proces nakupování a prodávání zboží nebo služeb nabízených za určitou cenu. Během aukce jsou přijímány nabídky a následně je zboží či služba prodána tomu, kdo nabídl nejvíce. Podle ekonomické teorie by měla aukce splňovat alespoň jeden mechanismus výměny nebo sadu obchodních pravidel pro výměnu. Existuje mnoho variací na základní formu aukce, které zahrnují různé časové limity, minimální nebo maximální limity nabídek, speciální pravidla upravující vítězné nabídky a prodejní ceny. Účastníci aukce by neměli znát identitu nebo akce dalších účastníků. Podle druhu aukce mohou být nabízející přímo na místě osobně nebo se aukce mohou zúčastnit vzdáleně prostřednictvím mnoha prostředků, nejčastěji pomocí telefonu nebo internetu. (Hloušek, Hloušková, 2011)

Zvláštní druh aukce, pořádaný za účelem získání finanční či jiné materiální podpory pro instituce provozující sociálně charitativní činnost, případně jiné aktivity, pro něž se jim nedostává prostředků, označujeme jako dobročinnou aukci. Podstata této aukce spočívá v tom, že výnos dražby se předá potřebnému subjektu. Dobročinná aukce se dobře medializuje, zejména když se jí účastní významné osobnosti veřejného života nebo když jsou výsledky zajímavé a její dopad má pro lokalitu či region zvlášť velký význam. (Hloušek, Hloušková, 2011)

Základní typy klasických aukcí

- **Anglická aukce** – je také známá jako otevřená aukce se zvyšující se cenou. Tento typ je nejčastější formou aukce, která se v současnosti používá. Účastníci dávají otevřené nabídky jeden proti druhému, přičemž každá následující nabídka je vyšší

než ta předchozí. Vyvolávač musí oznámit ceny, dražitelé musí sami vyvolat svoje nabídky, nebo musí být nabídky odevzdány elektronicky, kdy je veřejně zobrazena současná nejvyšší nabídka. Aukce končí, pokud žádný z účastníků již dál nechce nabízet.

- **Holandská aukce** – také známá jako otevřená aukce s klesající cenou. V tradiční aukci holandského typu začne vyvolávač s vysokou nabídnutou cenou, která je snižována, dokud není někdo z účastníků ochoten akceptovat vyvolávačovu cenu. Účastník, který v aukci vyhrál, zaplatí oznámenou cenu.
- **Obálková metoda** – zjednodušeně by se dala popsat jako aukce se zapečetěnými nabídkami, kde vyhrává nejvyšší nabídka. V tomto typu aukce všichni dražitelé odevzdávají současně svoje zapečetěné nabídky, takže žádný dražitel nezná nabídku žádného dalšího účastníka. (Hloušek, Hloušková, 2011)

4.3.6 Poštovní kampaň

Jedna z dalších metod, kdy sestavujeme dopis (v dnešní době i email) a chystáme se oslovit větší množství dárců je poštovní kampaň. Při této metodě je vhodné pamatovat na několik základních bodů.

Prvním bodem je vytipování potencionálních dárců a adresátů dopisů, kdy mohou být využity například Zlaté stránky. Daleko účinnější však je, vybrat adresáty z okruhu lidí, kteří mají k naší organizaci nějaký vztah a od kterých se očekává, že mohou nějaký příspěvek poslat. Dále je vhodné si předem rozmyslet, kdy je vhodné vytipované dárce o peníze požádat a kdy ne. Klíčovou úlohu při poštovní kampani hraje i vzhled dopisu a obálky. Čím je dopis osobnější, tím lépe. Je dobré snažit se zapůsobit na city a sympatie adresáta, využívat více emocí a nezapomenout požádat o podporu. K dopisu je výhodně přiložit předtištěnou odpověď, které dárce vyplní a pošle zpět. Je také vhodné si dopředu promyslet, jak bude vypadat děkovný dopis těm, kteří přispěli. Děkovný dopis je vhodné poslat ještě tentýž týden, kdy byl dar obdržén. (Ledvinová, 2010)

4.3.7 Odkaz v závěti

Stále více lidí se ještě před smrtí rozhoduje, komu odkáží svůj majetek (peníze, nemovitosti, investice, osobní věci). V různých kulturách mívají různé tradice rozdělování této pozůstalosti nebo zakotvené v legislativě dané země. Pokud však

někdo chce zanechat specifické instrukce, jak majetek po smrti rozdělit, sepíše poslední vůli, v níž stanoví, komu co připadne.

Lidé zpravidla odkáží větší část majetku rodině a blízkým příbuzným. Někdy však také využijí příležitosti odkázat něco neziskové organizaci. Existuje několik důvodů, které vedou lidi k rozhodnutí odkázat část nebo celé dědictví na dobročinné účely:

- Jejich rodina je dobře zaopatřena a všechen majetek nutně nepotřebuje
- Chtějí i po smrti udělat něco dobrého, podporovat dobrou věc, které věří nebo se kterou měli velmi dobrou zkušenost
- Chtějí, aby po nich něco zůstalo, aby zanechali stopu
- Chtějí učinit svět lepším pro své děti a následovníky
- Nemají nikoho, komu by mohli svůj majetek odkázat, a nepřejí si, aby přešel státu, u kterého není zřejmé, na jaký účel bude použit

Někdy se jedná o malé částky, které takový člověk odkáže na tzv. dobročinné účely, tedy nějaké neziskové organizaci, které důvěřuje a o které si myslí, že dělá „dobrou věc“, tedy se ztotožňuje s jejím posláním. Každá taková částka znamená pro neziskovou organizaci velkou pomoc. (Hloušek, Hloušková, 2011)

4.3.8 Benefiční akce

Prodejní výstavy, festivaly, hudební, výtvarné nebo divadelní programy, obědy a večere, aukce, tomboly, sportovní akce, výlety vlakem nebo lodí apod. Existuje velké množství akcí, které se můžou uspořádat na podporu organizace nebo konkrétního projektu.

Neexistuje obecná rada k tomu, jak akci organizovat a který typ akce je neúčinnější. Klíčem k úspěchu fundraisingové akce je vybrat tu správnou pro správné lidi, kteří danou organizaci podpoří. Nemělo by se ani zapomínat na to, že takoví lidé jsou na podobné akce zvaní velice často, a daná organizace by se měla snažit nabízet něco nového (Ledvinová, 2013, s. 13).

4.3.9 Dárcovská sms – DMS

DMS je jednoduchý způsob, který umožňuje jednou textovou zprávou podpořit dobrou věc. Cílem služby DMS je pak nabídnout nestátním neziskovým organizacím možnost získávat příspěvky od jednotlivců prostřednictvím mobilního telefonu a zároveň tak vytvořit dlouhodobý mechanismus, který bude transparentní a srozumitelný

a který bude přispívat k rozvoji individuálního dárcovství s minimalizací nákladů na jeho provoz. Služba DMS probíhá na nekomerčním principu a respektuje zásadu minimálních nákladů na zajištění provozu. Rozdíl v částce pokrývá náklady operátorů, technického providera a zajištění služby ze strany Fóra dárců, které je společně s Asociací provozovatelů mobilních sítí tvůrcem nástroje DMS. Částka, kterou obdrží neziskové organizace, je zcela osvobozena od platby daně z přidané hodnoty. (Hloušek, Hloušková, 2011)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Metodika

V první části bakalářské práce s názvem „Fundraising neziskové organizace“ je proveden literární přehled se zaměřením na neziskové organizace a s nimi související fundraising. Je zde vymezen neziskový sektor v ČR a spolu s ním je charakterizována nestátní nezisková organizace a její formy. Dále je zde uveden přehled finančních zdrojů neziskových organizací a některé z nich jsou přiblíženy. Poté následuje v literárním přehledu vymezení samostatného pojmu fundraising a jeho jednotlivých forem. V závěru literárního přehledu jsou specifikovány základní metody fundraisingu, které jsou právě důležité pro získávání finančních prostředků neziskových organizací.

V praktické části této bakalářské práce bude nejprve charakterizována zvolená nezisková organizace, kterou je Oblastní charita Znojmo. Bude stručně popsána její historie, dále pak zahraniční projekty, na kterých se Oblastní charita Znojmo podílela a především jednotlivé služby a další činnosti, které provádí. Následovat bude analýza vícezdrojového financování, která bude provedena za šestileté období. Pro tuto analýzu jsou zdrojem výroční zprávy z let 2009 – 2014. Provedena bude analýza vertikální tak i horizontální.

Vertikální analýza vyjadřuje procentuální podíl jednotlivých zdrojů na celkových zdrojích. Údaje jsou vyjádřeny v procentech. Naopak horizontální analýza vyjadřuje změny u jednotlivých zdrojů financování během šesti let. Změny jsou vyjádřeny absolutně v tis. Kč, tak i relativně v procentech. Údaje jsou přehledně zpracovány v tabulkách, doplněné grafy a komentáři, které vysvětlují jednotlivé změny. V praktické části je i uveden přehled hospodaření Oblastní charity Znojmo v jednotlivých letech.

Na závěr této práce budou zhodnoceny jednotlivé zdroje financování a doporučeny další možné metody, jak získat peněžní prostředky pro financování této organizace.

6 Charakteristika vybrané organizace – Oblastní charita Znojmo

Pro svoji bakalářskou práci jsem si pro spolupráci vybrala Oblastní charitu Znojmo. Oblastní charita Znojmo byla založena dne 15. února 1993. Spolu s dalšími devíti Oblastními charitami a diecézními středisky je součástí Diecézní charity Brno. Oblastní charita Znojmo poskytuje profesionální i dobrovolnou pomoc všem potřebným lidem v oblasti sociální, zdravotní a humanitární. Na základě křesťanských a morálních hodnot usiluje o dobro a zachování lidské důstojnosti. Oblastní charita Znojmo je právnická osoba evidovaná podle zákona 3/2002 Sb. a registrovaná u Ministerstva kultury ČR dne 30. 10. 1996.

6.1 Historie

Oblastní charita Znojmo má bohatou historii. Vznikla v **roce 1993** a ředitelem byl jmenován Evžen Adámek. Jako prvním projektem se stává Charitní ošetrovatelská pečovatelská služba. V létě téhož roku přijíždí na ozdravný pobyt na šest týdnů dva autobusy dětí z Běloruska postižené černobylskou havárií. **V roce 1994** je Regionální charita přejmenována na Oblastní charitu Znojmo. **V roce 1995** přibývá další projekt a to Denní stacionář sv. Damiány, který je zřízen v bývalé škole ve Znojmě – Hradišti. Je určen pro děti s mentálním postižením, kombinovanými vadami a rysy autismu. **V roce 1996** v budově Stacionáře probíhá rekonstrukce bytu pro účely Domova pro matky v tísní. **V roce 1997** přibývá další projekt a to Domov pro matky v tísní. Charita pomáhá také při velkých záplavách, které postihují část Moravy. **V roce 1998** zahajují činnost Chráněné dílny v provizorních prostorách Stacionáře sv. Damiána ve Znojmě – hradišti. **V roce 1999** zahajuje činnost nový projekt Sociální poradenství. **V roce 2000** novým vzniklým projektem je Chráněná dílna sv. Kláry. Svou činnost také zahajuje projekt Dobrovolnické centrum. **V roce 2001** první Tříkrálová sbírka probíhá v obcích okresu Znojmo. **V roce 2002** začíná fungovat nový projekt Osobní asistence, který poskytuje služby lidem s těžkým zdravotním postižením. **V roce 2003** z Ukrajiny přijíždí, Miro Duda a učí se v CHD základy výroby svíček. Také se koná oslava výročí 10 let Oblastní charity Znojmo v Lidovém domě. **V roce 2004** jsou otevřeny dva nové projekty Internetový klub Prokopa Diviše a Magdala – pomoc obětem obchodování s lidmi a nucené prostituce. **V roce 2005** vzniká další nový projekt Poradna pro oběti domácího násilí Tereza. **V roce 2006** se otevírá nový projekt Sociální rehabilitace – Ateliéru Samuel, který poskytuje služby osobám s mentálním postižením a

kombinovanými vadami. **V roce 2007** za podpory Nadace Terezy Maxové vzniká nový projekt Rodinný sociální asistent. **V roce 2008** je slavnostně otevřena nová budova Domova pro matky v tísní. Probíhá oslava 15. výročí založení Oblastní charity Znojmo. V hotelu Dukla se koná 5. Charitní ples, který se nese v duchu diamantů. **V roce 2009** dalším založeným projektem se stává Nízkoprahový klub pro děti a mládež Coolna ve Znojmě a v Moravském Krumlově. **V roce 2010** se uskutečňuje první stáž pro pracovníky Diecézní charity Mukačevo z Ukrajiny. U příležitosti 10. výročí projektu Pomoci na Ukrajině probíhá beseda. **V roce 2011** se v městském divadle ve Znojmě k 18. výročí založení Oblastní charity Znojmo koná koncert souboru Hradišťan. **V roce 2012** Klub Coolna otevírá na Holandské ulici maringotku, která slouží pro práci s mládeží v terénu. **V roce 2013** Oblastní charita Znojmo slaví 20 let od založení.

6.2 Zahraniční projekty v letech 1993 – 2013

Regionální orientace na potřeba v oblasti pomoci starým lidem

V době od března 2000 do září 2001 se Oblastní charita Znojmo spolu s Fachschule für Altenpflege der Bildungsvereinigung Arbeit und Leben v Dolním Sasku (Oborná škola pro ošetrovatelství o seniory Vzdělávacího spolku Arbeit und Leben) podílela na realizaci projektu, jehož cílem bylo zprostředkovat současnou potřebu a očekávání v Göttingenu a ve Znojmě na podkladě společného dotazování starších lidí a jejich rodinných příslušníků a umožnit sblížení a porozumění mezi staršími lidmi v Německu a v České republice prostřednictvím setkávání a výměnných pobytů.

European competence in care and nursing

Pilotní projekt začal v roce 2001 a byl ukončen v listopadu roku 2003. Tento projekt byl podpořený Evropskou unií, Programem II Leonardo da Vinci. Byl určen ošetrovatelskému personálu a jeho cílem bylo seznámit zdravotní sestry se zdravotně – sociálními systémy v Německu, Rakousku, Španělsku a ČR. Na projektu se mimo Oblastní charity Znojmo podílel Červený kříž v Německu, Rakousku a Španělsku, za evaluaci projektu byla zodpovědná Francie, pan Ulrich Bunjes a vytvoření jazykového CD zajistilo Finsko, firma Promentor.

Grundtvig

Projekt partnerství Grundtvig probíhal od června 2010 do srpna 2012. Jeho hlavním cílem bylo zvyšovat kompetence znevýhodněné skupiny lidí (konkrétně osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním). Dále jim vytvořit podmínky pro jejich sociální začlenění, lepší přístup ke vzdělání, práci, volnočasovým aktivitám, bydlení, zdravotním službám a společenským aktivitám.

6.3 Poskytované služby

Centrum poradenství a pomoci Znojmo

Posláním Centra poradenství a pomoci Znojmo je poskytovat informace a pomoc osobám, které se nacházejí v nepříznivé životní situaci. Prostřednictvím poradenství se napomáhá k posílení kompetencí uživatelů služby tak, ab byli schopni díky poskytnutým informacím řešit obtížné situace ve svém životě.

Cílem poskytované služby je seznámit uživatele služby s jeho právy a povinnostmi, zvýšit sociální a právní informovanost uživatelů služby a naučit uživatele služby orientovat se ve své životní situaci a znát možnosti řešení.

Služba je poskytována všem dospělým lidem, kteří se ocitli v obtížné situaci a nemohou si pomoci vlastními silami a to bez ohledu na rasu, pohlaví, politické nebo náboženské přesvědčení nebo sexuální orientaci. Jedná se zejména o osoby bez přístřeší, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, rodiny s dítětem/děťmi a seniory.

Charitní ošetrovatelská služba

Charitní ošetrovatelská služba je ošetřování pacientů ve vlastním domácím prostředí. Odborná zdravotní péče je poskytována pacientům s akutním nebo chronickým onemocněním, pacientům tělesně postiženým a závislým na cizí pomoci.

Cílem této služby je umožnit pacientům co nejdelší pobyt v jejím domácím prostředí a zlepšit jim kvalitu života, zkrátit nebo zamezit pobytu v nemocnici, oddálit nebo zamezit umístění v domovech důchodců nebo na oddělení pro dlouhodobě nemocné.

Ošetrovatelská služba je určena pro seniory, osoby se zdravotním postižením, pacienti s onkologickým onemocněním, pacienti po úrazech, po operacích, pacienti s neurologickým onemocněním, pacienti s diagnosou diabetes mellitus.

Ošetrovatelská služba zajišťuje odbornou ošetrovatelskou službu, jako je aplikace injekcí, infuzí, inzulínu, ošetření a převazy defektů a pooperačních ran, kontroly krevního tlaku, odběry biologického materiálu na vyšetření a ošetrovatelskou rehabilitaci. Dále radí rodinným příslušníkům, blízkým, jak zvládat jednoduché ošetrovatelské postupy. Zapůjčuje různé prostředky zdravotnického techniky, jako je antidekubitní podložky s kompresorem, chodítka, invalidní vozíky, WC křesla, zvedáky do vany, sedačky do vany a lůžka s hrazdou.

Charitní pečovatelská služba

Posláním této služby, je poskytnout terénní pečovatelské služby v domácím prostředí osob, bydlících ve Znojmě a obcích znojemského regionu, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci, ke které může dojít z důvodu věku, ztráty soběstačnosti, ztráty zdraví a umožnit jim naplnit individuální potřeby tak, aby mohly žít ve stálém kontaktu s ostatními lidmi v přirozeném prostředí svého vlastního domova.

Denní stacionář sv. Damiána

Stacionář je určen osobám s mentálním postižením, kombinovanými vadami a rysy autismu ve věku 7 – 64 let, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci v důsledku svého nepříznivého zdravotního stavu, který jim činí oslabení nebo ztrátu schopností, problémy při naplňování potřeb, vztahového problémy, sociální vyloučení a problémy s uplatňováním práv.

Dílna sv. Kláry

Dílna sv. Kláry ve Znojmě poskytuje sociální službu lidem s dušením onemocnění, kteří se v důsledku své nemoci nemohou uplatnit na otevřeném trhu práce. Podporuje uživatele, aby se co nejvíce zapojili do společnosti a získali základní pracovní návyky, a to prostřednictvím sociálně pracovní terapie.

Cílovou skupinou jsou lidé s dlouhodobým duševním onemocněním (schizofrenie, afektivní poruchy – např. deprese a úzkostné poruchy, kteří jsou při nástupu do služby ve věku 19 – 64 let a kteří mají stabilizovaný psychický stav a jsou v pravidelné péči odborného lékaře.

Dobrovolnické centrum

Dobrovolníci pomáhají v projektech Oblastní charity Znojmo, při práci s uživateli, při dobročinných akcích Charity, při sbírkách a při mimořádných událostech a krizových situacích. Dobrovolníkem se může stát osoba starší 15 let.

Dobrovolníci pomáhají při organizování zábavných a benefičních akcí, v jednotlivých projektech Oblastní charity Znojmo, při mimořádných, krizových událostech, hromadných a živelných neštěstích, při práci s dětmi a mládeží, starým a nemocným lidem a při konání sbírek.

Domov pro matky a otce v tísní

Domov pro matky a otce v tísní poskytuje pomoc matkám a otcům s dětmi popř. těhotným ženám v tíživé životní situaci. Jedná se o placenou sociální službu. Uživatel se na úhradě provozních nákladů podílí částkou dle zákona o sociálních službách. Uživatel je povinen zaplatit úhradu za ubytování v částce matka/otec: 70 Kč/den, dítě: 40 Kč/den, žena bez dětí nebo těhotná: 100 Kč/den. Cílovou skupinou jsou matky s dětmi do 18 let, otcové s dětmi do 18 let a těhotné ženy.

Magdala – pomoc obětem obchodování s lidmi a nucené prostituce Znojmo

Posláním služby je pomoc osobám, které jsou komerčně zneužívané, oběti obchodu s lidmi, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a osoby, které vedou rizikový způsob života, nebo jsou tímto způsobem života ohroženi na Znojemsku, při návratu k běžnému životu. Tato služba poskytuje účinnou podporu těmto osobám, aby mohli žít důstojným a smysluplným životem. Zmírňuje obtížnou životní situaci, přičemž respektuje jejich rozhodování.

Klub Coolna

Posláním Klubu Coolna je usilovat o sociální začlenění a pozitivní změnu v životním způsobu dospívajících a mladých dospělých ve Znojmě a v Moravském Krumlově, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci (rozpad rodiny, problémy se školou, pasivní životní stereotyp, obtížné události mezi vrstevníky apod.). Prostřednictvím nabídky sociálních služeb (vzdělávacích a volnočasových aktivit, poskytováním informací, odborné pomoci a podpory) se Klub Coolna snaží předcházet

jejich sociálnímu vyloučení. Pracovníci reflektují potřeby, které jsou u cílové skupiny aktuální a v rámci individuální práce poskytují jednotlivé činnosti sociální služby.

Cílovou skupinou jsou děti a mládež ve věku 11 – 26 let pohybující se ve Znojmě a Moravském Krumlově., kteří jsou ohroženi společensky nežádoucími jevy nebo zažívají nepříznivou sociální situaci.

Osobní asistence

Je terénní služba, která je poskytována prostřednictvím osobních asistentů osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Službu je možné vyučít 24 hodin denně i v nočních hodinách, o sobotách, nedělích i státních svátcích.

Posláním osobní asistence Znojmo je pomoci osobám s tělesným, mentálním, kombinovaným a jiným zdravotním postižením. Prostřednictvím terénní služby osobní asistence tyto osoby podporovat v soběstačnosti a samostatnosti a umožnit jim setrvání v přirozeném domácím nebo společenském prostředí a přispět tak k zachování jejich vlastního životního stylu.

Rodinný sociální asistent

Služba je poskytována rodinám s dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokážou sami bez pomoci překonat. (např. rozvod rodičů, úmrtí v rodině, nařízený soudní dohled nad dítětem, výchovné problémy dětí aj.) Službu poskytují odborně způsobilí pracovníci, kteří jsou speciálně vyškoleni pro tuto činnost. Služba je poskytována dlouhodobě. Její trvání je dáno splněním cíle, kterého chce rodina za pomoci asistence dosáhnout. Služba je poskytována zcela zdarma.

Sociální rehabilitace – Ateliér Samuel

Posláním sociální rehabilitace je aktivní podpora osobám s mentálním postižením při zachování či rozvíjení jejich základních sociálních a osobních návyků a pracovních dovedností, podpora jejich samostatnosti, která jim může pomoci zlepšit jejich společenské postavení. Tato podpora vychází z individuálních potřeb osob, respektuje jejich základní lidská práva a svobody a současně nabízí pomoc a podporu při jejich začleňování do běžného života.

Tereza – pomoc obětem domácího násilí

Tato služba poskytuje podporu a pomoc osobám na Znojemsku, které se ocitnou v takové životní situaci, jež ohrožuje jejich zdraví či život a klade na ně nepřiměřenou zátěž, kterou nejsou schopny zvládnout vlastními silami. Prostřednictvím psychoterapeutických, podpůrných a motivačních rozhovorů, pomáhá jedincům stabilizovat jejich fyzický, psychický a emocionální stav, aby byla posílena jejich sebedůvěra a schopnost samostatného rozhodování při hodnocení situace. Forma a frekvence služeb je poskytována na základě respektu k individuálnosti každého člověka, s důrazem na zachování jeho důstojnosti a je směřována k podpoře samostatnosti uživatele a k volbě života bez násilí.

6.4 Další činnost

Postní almužna

Postní almužna nabízí všem věřícím, rodinám s dětmi, dětem v náboženství, mládeži, dospělým i farním společenstvím vhodně prožít postní dobu. Výtěžek Postní almužny věnuje Oblastní charita Znojmo na léčbu vážně nemocných a umírajících dětí na Ukrajině, kde Oblastní charita Znojmo dlouhodobě humanitárně pomáhá.

Krizový dobrovolný tým

Projekt Krizový dobrovolný tým poskytuje pomoc obětem nenadálých událostí krizových situací, hromadných neštěstí, živelných katastrof a podobných neštěstí. Od okamžité krizové intervence ze strany psychologů a sociálních pracovníků, rychlé zajištění nejnnutnějších materiálních potřeb či pomoci se stabilizací v posttraumatickém období až po dlouhodobé doprovázení obětí neštěstí.

Pomoc na Ukrajině

V roce 2000 zahájila Oblastní charita Znojmo podporu prvních dětských domovů rodinného typu na Zakarpatské Ukrajině. Nyní spolupracuje s partnery Diecézní charita Mukačevo, Sociální centrum v Užhorodě, Charita Zoločiv a Charita Lvov a podporuje aktivity, jako jsou například pomoc sociálně slabým rodinám, financování léčebných výloh, financování vybavení nemocnice v Zoločivu, volnočasové aktivity s dětmi ze sociálně slabých rodin a pomoc uprchlíkům z východu.

Charitní šatník

V Charitním šatníku třídí dobrovolní pracovníci vybrané oděvy. Přebývající oděvy jsou ve spolupráci s Diecézní charitou Brno odváženy všude tam, kde je potřebují sociálně potřební lidé.

7 Analýza vícezdrojového financování

V předchozí kapitole byla charakterizována vybraná nezisková organizace, kterou je Oblastní charita Znojmo. V této kapitole bude provedena analýza vícezdrojového financování této neziskové organizace. Údaje pro analýzu jsou čerpány z výročních zpráv. Analýza je provedena pouze za hlavní činnost a za šestileté období od roku 2009 do roku 2014. Vedlejší činnost Oblastní charita Znojmo nemá.

7.1 Přehled zdrojů financování

Oblastní charita Znojmo je financována z mnoha různých zdrojů. Tyto zdroje by se dali rozdělit do pěti skupin. První skupinu tvoří dotace a granty. Patří sem převážně provozní dotace a to od Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva vnitra, Jihomoravského kraje, Městského úřadu Znojmo, Městského úřadu Moravský Krumlov, Úřadu práce Znojmo a provozní dotace obcí. Mezi dotace se řadí také Individuální projekt Jihomoravského kraje nebo dotace z evropských fondů.

Druhou skupinou jsou nadace a fondy. Do této skupiny patří příjmy z různých nadací, jako je například Nadace Olgy Havlové – Výbor dobré vůle nebo Nadace Charty 77. Fondy slouží ke sbírce prostředků do budoucna, či na pomoc třetím osobám. Příkladem je vynaložení prostředků pro děti ze sociálně slabých rodin na školní obědy, kdy prostředky jsou poskytnuty třetí osobě, kterou je právě školní jídelna. Do fondů se řadí i prostředky získané z Tříkrálové sbírky.

Třetí skupina je tvořena dary a příspěvky. Patří sem jednak dary od fyzických osob, ale i dary organizací, dary z obcí a další příspěvky.

Čtvrtou a předposlední skupinou jsou tržby. Do této skupiny patří převážně tržby od pojišťovny, z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku, tržby za služby uživatelům sociálních služeb nebo i tržby z prodeje výrobků.

Pátá skupina je tvořena ostatními příjmy. Mezi tyto příjmy patří úroky, kurzové zisky, různé pronájmy, věcné dary, bonusy, snížení odpisů z titulu dotací a darů nebo i pojistné události. Výše jednotlivých zdrojů v letech 2009 – 2014 je uvedena v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Celkové zdroje financování v letech 2009 – 2014. (Údaje v tis. Kč)

ZDROJE	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dotace a granty	21 946	20 803	20 302	21 003	21 163	22 140
Nadace a fondy	1 343	518	878	1 320	1 158	804
Dary a příspěvky	706	381	356	1 009	714	201
Tržby	12 991	13 086	15 060	16 283	15 982	16 933
Ostatní příjmy	724	679	519	770	578	429
CELKEM	37 710	35 467	37 115	40 385	39 595	40 507

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování

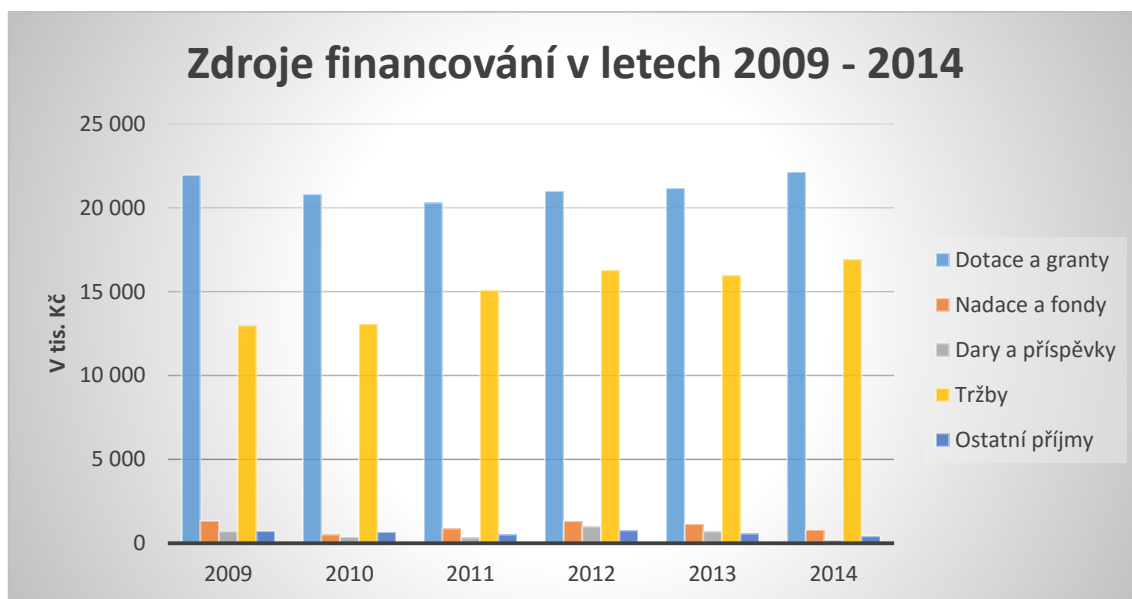
Tabulka č. 1 ukazuje výši jednotlivých zdrojů během let 2009 - 2014, ze kterých je Oblastní charita financována. Dotace a granty dosahují během sledovaného období přes 20 mil. Kč a jsou tak nejvýznamnějším zdrojem financování této organizace. V roce 2014 přesáhli 22 mil. Kč a byly tak nejvyšší během sledovaného období. Podrobnější členění dotací a grantů ukazuje tabulka č. 2.

Druhým největším zdrojem jsou tržby, které během sledovaného období zaznamenali růst. Nejvyšší byli v roce 2014 a dosahovali téměř 17 mil. Kč. Další v pořadí jsou zdroje z nadací a fondů. Z tabulky je patrné, že nejsou příliš stálým zdrojem, protože se během let výrazně mění. Zatímco největší byli v roce 2009 a to více než 1 mil. Kč, od té doby se jejich výše mění. Nejnižší naopak byli v roce 2010 a to pouhých 518 tis. Kč.

Dalším zdrojem jsou dary a příspěvky, které také zaznamenaly výrazné změny během sledovaného období. Největší byly v roce 2012 a jejich výše dosahovala více jak 1 mil. Kč, naopak nejnižší v roce 2014 a to pouhých 200 tis. Kč.

Posledním zdrojem jsou ostatní příjmy, kam spadají například úroky, kurzové zisky a další. Srovnání výše jednotlivých zdrojů je zobrazeno na grafu č. 1.

Graf č. 1: Přehled jednotlivých zdrojů v letech 2009 - 2014

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 - 2014 a vlastní zpracování

Z grafu č. 1 je patrné, které zdroje jsou významné. Nejvýznamnější jsou zdroje z dotací a grantů. Za nimi v pořadí jsou tržby. Mezi méně významné patří nadace a fondy, dary a příspěvky a ostatní příjmy. Složení nejvýznamnějšího zdroje, kterým jsou tedy dotace a granty, ukazuje tabulka č. 2.

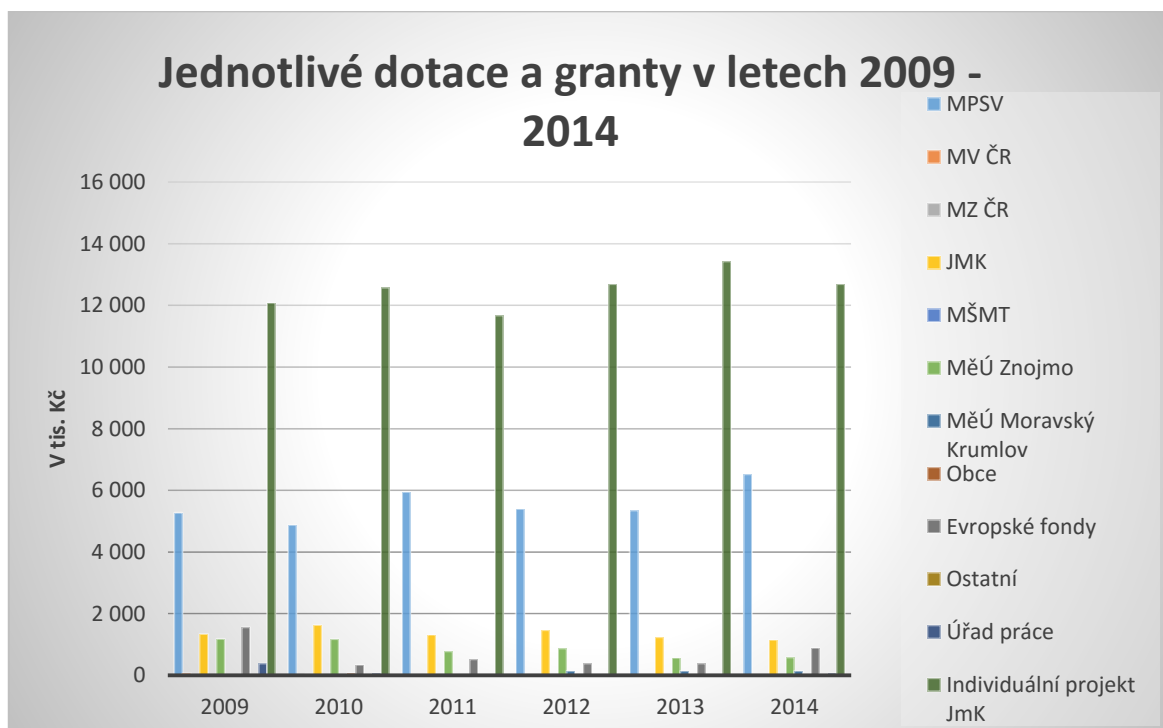
Tabulka č. 2: Struktura dotací, grantů a jejich výše v jednotlivých letech. (Údaje v tis. Kč)

Dotace a granty	2009	2010	2011	2012	2013	2014
provozní dotace MPSV	5 279	4 883	5 952	5 398	5 351	6 522
provozní dotace MV ČR	61		18	20	20	23
provozní dotace MZČR	50	50				
provozní dotace JMK	1 341	1 631	1 318	1 461	1 239	1 157
provozní dotace MŠMT ČR			23			
provozní dotace MěÚ Znojmo	1 182	1 178	778	873	574	576
provozní dotace MěÚ Moravský Krumlov				150	150	150
provozní dotace obce		72		23	19	38
dotace z evropských fondů	1 559	344	517	388	384	893
ostatní dotace	6					36
dotace úřad práce	380	67	27			60
individuální projekt JmK	12 088	12 578	11 669	12 690	13 426	12 685
CELKEM	21 946	20 803	20 302	21 003	21 163	22 140

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 - 2014 a vlastní zpracování.

Tabulka č. 2 ukazuje strukturu dotací a grantů v jednotlivých letech. Je z ní patrné, že největším zdrojem je Individuální projekt JmK, který dosáhl v roce 2014 více než 12 mil. Kč a je stálým zdrojem. Jedná se o evropské dotace, které putují přes Jihomoravský kraj, ze kterého jsou potom poskytovány na projekty, kterými se Oblastní charita zabývá, příkladem je Charitní ošetrovatelská služba. Dalším v pořadí a také stálým zdrojem jsou provozní dotace od Ministerstva práce a sociálních věcí, které dosáhli v roce 2014 více než 6 mil. Kč, což bylo nejvíce během sledovaného období. Mezi další stálé zdroje patří provozní dotace JMK, které se pohybují nad 1 mil. Kč ve všech letech sledovaného období. Dále pak provozní dotace města Znojma, které během sledovaného období výrazně klesají, ale i tak jsou stálým příjmem. Mezi stálé patří i dotace z evropských fondů. V letech 2009 a 2010 přispělo i Ministerstvo zdravotnictví. V posledních letech přispívá i město Moravský Krumlov a to vždy 150 tis. Kč. V posledních letech se snaží přispívat i Ministerstvo vnitra, i když jeho příspěvky oproti roku 2009 výrazně klesli. V roce 2009 a 2014 plynou i příjmy z ostatních dotací. Ty byly poskytnuty Asociací rodičů a přátel zdravotně postižených dětí. Příčiny změn jednotlivých zdrojů budou vysvětleny u horizontální analýzy. Podíl jednotlivých dotací a grantů je zobrazen na grafu č. 2.

Graf č. 2: Dotace a granty v letech 2009 - 2014

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

Z grafu č. 2 je patrné, že největší zdroje plynou právě z individuálního projektu JmK a to ve všech letech sledovaného období. Za ním jsou provozní dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, které tvoří zhruba polovinu. Mezi další významné patří provozní dotace Jihomoravského kraje nebo města Znojma.

7.2 Horizontální analýza vícezdrojového financování

Pomocí horizontální analýzy budou zobrazeny absolutní a relativní změny jednotlivých zdrojů financování během let 2009 až 2014. Budou také více přiblíženy jednotlivé zdroje a vysvětleny příčiny změn těchto zdrojů.

Tabulka č. 3: Horizontální analýza zdrojů financování v letech 2009 – 2014.

ZDROJE FINANCOVÁNÍ	2010/2009		2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
Dotace a granty	-1 143	-5,2%	-501	-2,4%	701	3,5%	160	0,8%	977	4,6%
Nadace a fondy	-825	-61,4%	360	69,5%	442	50,3%	-162	-12,3%	-354	-30,6%
Dary a příspěvky	-325	-46,0%	-25	-6,6%	653	183,4%	-295	-29,2%	-513	-71,8%
Tržby	95	0,7%	1 974	15,1%	1 223	8,1%	-301	-1,8%	951	6,0%
Ostatní příjmy	-45	-6,2%	-160	-23,6%	251	48,4%	-192	-24,9%	-149	-25,8%
CELKEM	-2 243	-5,9%	1 648	4,6%	3 270	8,8%	-790	-2,0%	912	2,3%

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

Dotace a granty

Tato skupina je nejvýznamnějším zdrojem pro financování Oblastní charity Znojmo, protože přináší nejvíce finančních prostředků. V roce 2010 oproti roku 2009 došlo však k poklesu o více než 1 mil. Kč, v relativním vyjádření o více než 5 %. Tento pokles byl způsoben nižšími dotacemi od Ministerstva práce a sociálních věcí, dále pak nedošlo k příspěvku od Ministerstva vnitra. Poklesli také dotace od města Znojmo nebo dotace z evropských fondů, mezi které v tomto roce patřily grant European Territorial Co – Operation CZ-AT nebo Projekt partnerství Grundvig. Silně poklesli i dotace z Úřadu práce Znojmo.

V roce 2011 oproti roku 2010 došlo opět k poklesu. Tento pokles nebyl ale tak výrazný. Absolutní změna dosahovala 501 tis. Kč, v relativním vyjádření pak pouhých 2,4 %. Tento pokles byl způsoben snížením dotací Jihomoravského kraje, města

Znojmo a opět Úřadem práce Znojmo. Naopak vzrostli oproti roku 2010 provozní dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, opět přispělo i Ministerstvo vnitra. Vzrostli i dotace z evropských fondů. Mezi ně patřil opět Projekt partnerství Grundtvig nebo European Territorial Co – Operation CZ-AT. V tom roce přispělo i Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

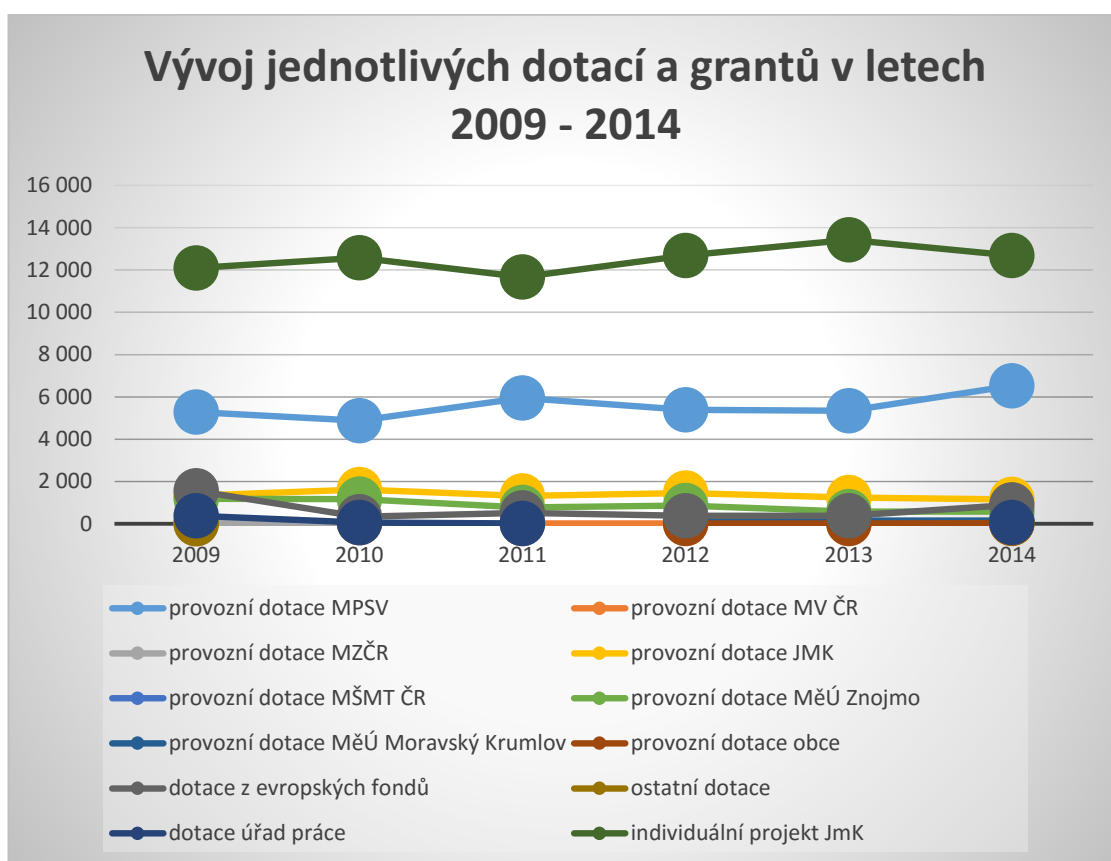
Rok 2012 byl oproti roku 2011 úspěšnější, došlo k nárůstu v absolutním vyjádření o 701 tis. Kč, v relativním vyjádření 3,5 %. Ministerstvo vnitra přispělo více než předchozí rok, stejně jako Jihomoravský kraj, město Znojmo a nově přispělo i město Moravský Krumlov a opět přispěli i obce. Naopak došlo k poklesu u dotací z evropských fondů a od Ministerstva práce a sociálních věcí.

V roce 2013 oproti roku 2012 došlo opět k nárůstu ale ne nijak významnému. Nárůst byl pouhých 0,8 %. Tato změna byla způsobena poklesem či nárůstem některých dotací a grantů. Jako v každém roce některé zdroje poklesnou či naopak narostou.

Významnější už byl rok 2014 oproti roku 2013. Došlo k nárůstu o 4,6 %. Vzrostli provozní dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, které byli nejvyšší během sledovaného období. Přispěl i Úřad práce, které předchozí dva roky nepřispěl vůbec. Vzrostli i dotace z evropských fondů.

V posledních letech došlo oproti předchozímu roku vždy k nárůstu. Tyto nárůsty nebyly sice nějak významné, ale i tak jsou pro Oblastní charitu Znojmo podstatné. Z této analýzy je patrné, že dotace a granty jsou stálým zdrojem pro fungování této neziskové organizace. Změny těchto dotací mají svoje příčiny. Oblastní charita Znojmo žádá o dotace a granty v určité odůvodněné výši. Rozhodnutí zda dotaci daný poskytovatel přislíbí a v jaké výši, či nepřislíbí, je pak pouze na něm. Poskytoval se buď rozhodně přispět stejnou částkou, nebo nižší částkou, v některých případech nikoliv. Změny v poskytování dotací a grantů jsou také ovlivněny prioritami poskytovatele a jeho rozpočtem. Tohle bohužel nezisková organizace ovlivnit nemůže. Vývoj jednotlivých dotací a grantů je zobrazen na grafu č. 3.

Graf č. 3: Vývoj jednotlivých dotací a grantů v letech 2009 - 2014

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

Na grafu č. 3 je vidět vývoj jednotlivých dotací a grantů. Mírný pokles jde vidět u Individuálního projektu JmK v posledním roce. Naopak u provozních dotací od Ministerstva práce a sociálních věcí jde vidět mírný nárůst v posledním roce. Mírný nárůst zaznamenaly i dotace z evropských fondů. Žádnou výraznou změnu nezaznamenaly provozní dotace JMK nebo dotace od Úřadu práce.

Nadace a fondy

Tato skupina zdrojů není příliš významná. Tvoří velmi malou část všech zdrojů, ale i tak je důležitá. V roce 2010 oproti roku 2009 však došlo k výraznému poklesu, v absolutním vyjádření o 825 tis. Kč, v relativním vyjádření o více než polovinu, konkrétně o 61,4 %. Tento pokles byl způsoben tím, že příspěvky poskytl pouze jedna nadace a to Nadace NROS – Pomozte dětem!.

V roce 2011 oproti roku 2010 došlo k významnému nárůstu a to zhruba o 70 %. Tento nárůst byl způsoben fondy. Naopak v tomto roce neplynuli žádné příspěvky z nadací, ale pouze z fondů.

Rok 2012 oproti roku 2011 byl také úspěšný. Došlo k dalšímu nárůstu a to zhruba o 50 %. Došlo k nárůstu zdrojů z fondů a také přispěli oproti předchozímu roku i nadace. Konkrétně se jednalo o Nadaci Olgy Havlové – Výbor dobré vůle a Nadace NROS – Pomozte dětem!.

V roce 2013 oproti roku 2012 se však stal opak. Došlo k poklesu o zhruba 12 %. Došlo k poklesu příspěvků z nadací. Přispěla pouze Nadace Olgy Havlové – Výbor dobré vůle nebo Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených ČR.

Rok 2014 také nebyl moc úspěšný. Došlo k další poklesu oproti roku 2013 a to o více než 30 %. Hlavním důvodem byl pokles fondů, naopak příspěvky z nadací vzrostli.

V posledních letech došlo k výraznému poklesu. Tyto poklesy jsou významné pro danou organizaci, protože přichází o další zdroje, i když tvoří velkou část celkových zdrojů. Důvodem je především vlastní činnost a vlastní projekty, které nadace provozuje. Proto si nadace nemůžou dovolit přispívat ostatním neziskovým organizacím.

Dary a příspěvky

Zdroje z darů a příspěvků nepatří také k příliš významným. Přesto jsou u nich zpozorovány výrazné změny během sledovaného období. V roce 2010 oproti roku 2009 došlo k výraznému poklesu o 46 %. Dary od fyzických osob klesli, protože přispělo méně osob. Dalším důvodem byl pokles darů od organizací. V roce 2010 přispělo méně organizací než v roce 2009.

K dalšímu poklesu, ale ne tolik výraznému došlo i v roce 2011 oproti roku 2010 a to pouhých 6,6 %. Tento pokles byl způsoben opět snížením darů od fyzických osob.

V roce 2012 oproti roku 2011 byl naopak zaznamenán nárůst a to dokonce až o 183 %. Tento vysoký nárůst byl způsoben zvýšením darů od fyzických osob a darů od organizací. Přispělo více fyzických osob a organizací než v předchozím roce.

V roce 2013 oproti roku 2012 byl zaznamenán propad a to v absolutním vyjádření o 295 tis. Kč, v relativním zhruba o 29 %. Došlo opět k propadu poskytnutých darů fyzických osob a darů organizací.

Nejhorší rok byl pravděpodobně rok 2014, kdy oproti roku 2013 došlo k dalšími poklesu a to více než 70 %. Obrovský propad způsobený snížením darů od fyzických

osob a darů organizace. Příspěvky od fyzických osob dosahovali malých částek, stejně jako od firem. V tomto roce naopak poprvé přispěly i obce.

Dary a příspěvky dosahovali zajímavých poklesů i nárůstu. V posledním letech především k poklesu. To je způsobeno, jednak menším počtem dárců jak fyzických osob, tak i organizací. Oblastní charita Znojmo nemá ani příliš velké možnosti oslovovat velké firmy, protože má na starosti pouze určitou oblast a tou je okres Znojmo. Dalším důvodem je pak to, že lidé neradi přispívají na samotnou činnost organizace. Pokud přispívají, tak většinou na určitou osobu nebo na určité potřebné věci.

Tržby

Tržby jsou druhou největší skupinou zdrojů této organizace. Největší tržby plynou od zdravotní pojišťovny. Tyto tržby plynou hlavně za uskutečněné úkony týkající se Charitní ošetrovatelské služby. Vývoj tržeb během sledovaného období se nijak výrazně nemění a je poměrně stálý. V roce 2010 oproti roku 2009 došlo k nepatrnému nárůstu a to pouze 0,7 %. Tento malý nárůst byl způsoben zvýšením příjmů ze služeb poskytovaných uživatelům sociálních služeb. Počet uživatelů sociálních služeb stoupá.

V roce 2011 došlo už k výraznějšímu nárůstu oproti předchozímu roku a to v absolutním vyjádření zhruba o 2 mil. Kč, v relativním vyjádření 15,1 %. Stoupli tržby zdravotní pojišťovny, nebo třeba i tržby za služby poskytované uživatelům sociálních služeb.

Rok 2012 byl opět oproti předchozímu roku o něco úspěšnější. Došlo k nárůstu o 8,1 %, v absolutním vyjádření o více než 1 mil. Kč. Oblastní charita Znojmo měla tržby i z prodeje majetku a stouply příjmy od zdravotní pojišťovny.

Rok 2013 byl jediný, kdy došlo k poklesu oproti předchozímu roku. Pokles byl však méně významný a to pouhých 1,8 %. Stoupli tržby z prodeje výrobků, tržby od zdravotní pojišťovny, ale naopak poklesli tržby z prodeje majetku nebo tržby za služby uživatelů sociálních služeb.

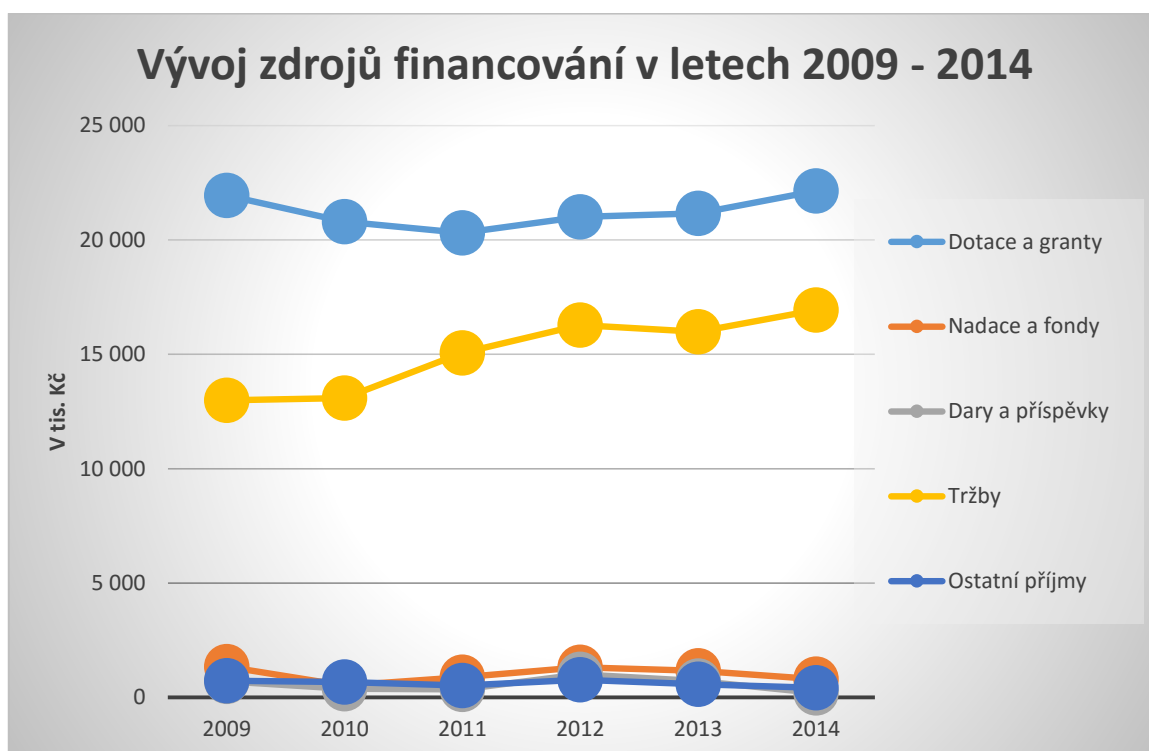
V roce 2014 došlo opět k nárůstu oproti předchozímu roku a to o 6 %. Sice došlo k poklesu tržeb z prodej výrobků a prodeje majetku, ale vzrostly tržby od zdravotní pojišťovny, další tržby plynou ze služby dobrovolníků a prodeje ostatních služeb.

Tržby patří k dalším stálým zdrojům, hned po dotacích a grantech. Ve většině let vykazují slabý nárůst, což je pro organizace pozitivní. Organizace se tak nemusí spoléhat pouze na dotace a granty, i když bez nich by svoji činnost financovat stejně nezvládla.

Ostatní příjmy

Ostatní příjmy, které jsou nejméně významným zdrojem a mezi které patří například úroky, kurzové zisky, pronájem, bonusy nebo pojistné události, většinu sledovaného období klesají. Největší pokles je zaznamenán v roce 2014 oproti roku 2013 a to skoro o 26 %. Naopak největší nárůst je zaznamenán v roce 2012 oproti předchozímu roku a to skoro 50 %. Vývoj jednotlivých zdrojů je zobrazen na grafu č. 3.

Graf č. 4: Vývoj zdrojů financování v letech 2009 - 2014

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

Z grafu č. 3 je vidět vývoj jednotlivých zdrojů financování v letech. Na grafu jde vidět, že dotace a granty mírně rostou, stejně jako tržby v posledních letech. Tyto dvě skupiny jsou právě největším zdrojem financování. Naopak dary a příspěvky, nebo i nadace a fondy, stejně jako ostatní příjmy klesají.

7.3 Vertikální analýza vícezdrojového financování

Vertikální analýza vícezdrojového financování rozděluje jednotlivé zdroje financování procentuálně v závislosti na celkových zdrojích a je zobrazena v tabulce č. 4. Z tabulky je patrné, že největší podíl na celkových zdrojích mají dotace a granty a to více jak polovinu. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v roce 2010, kdy tento podíl dosahoval 58,65 % a v roce 2009 kdy dosahoval 58,20 %.

Na druhém místě mají největší podíl tržby. Jejich podíl v posledních letech mírně roste. Tento růst je způsoben hlavně zvýšením tržeb od zdravotní pojišťovny. Největší podíl na celkových zdrojích mají tržby v roce 2014 a to 41,80%.

Méně významné podíly pak tvoří nadace a fondy, nejvyšší podíl byl zaznamenán v roce 2009 a to 3,56 %. V tomto roce totiž byla zdroje z fondů a nadací nejvyšší. Od této doby mírně poklesly.

Mezi další méně významné zdroje patří dary a příspěvky, které také zaznamenaly pokles v posledních letech a také ostatní příjmy. Tento pokles, jak již bylo zmíněno, je způsoben nižšími dary od fyzických osob a organizací.

Tabulka č. 4: Vertikální analýza zdrojů financování v letech 2009 – 2014.

ZDROJE	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dotace a granty	58,2%	58,7%	54,7%	52,0%	53,4%	54,7%
Nadace a fondy	3,6%	1,5%	2,4%	3,3%	2,9%	2,0%
Dary a příspěvky	1,9%	1,1%	1,0%	2,5%	1,8%	0,5%
Tržby	34,4%	36,9%	40,6%	40,3%	40,4%	41,8%
Ostatní příjmy	1,9%	1,9%	1,4%	1,9%	1,5%	1,1%
CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

7.4 Tříkrálová sbírka

První tříkrálová sbírka probíhá v obcích okresu Znojmo v roce 2001. Obecným účelem Tříkrálové sbírky je pomoc rodinám a lidem v nouzi u nás i v zahraničí a podpora charitního díla. Prostředky Tříkrálové sbírky pomáhají konkrétním zařízením jednotlivých oblastních charit, která poskytují sociální služby lidem v nouzi, ale zároveň jsou otevřené pro konkrétní projekty farních charit, které vypracují záměr odpovídající poslání sbírky. Výtěžek Tříkrálové sbírky se řídí pravidla rozdělení: 65 % služby

Oblastní charity Znojmo, 15 % služby Diecézní charity Brno, 10 % humanitární pomoc v zahraničí, 5 % služby Charita ČR, 5 % režie sbírky. Tříkrálová sbírka je zařazena ve skupině nadací a fondů. Peněžní prostředky jsou shromážděny na centrálním účtu s určitým variabilním symbolem. Pokud chce Oblastní charita Znojmo prostředky čerpat, musí podat žádost, do které musí uvést užití těchto prostředků. Přehled vybraných částek, počet skupinek a počet koledníků v letech 2009 – 2014 zobrazuje tabulka č. 5 a graf č. 4.

Tabulka č. 5: Přehled vybraných částek Tříkrálové sbírky v letech 2009 – 2014.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vybraná částka	1 356 834 Kč	1 398 569 Kč	1 504 005 Kč	1 575 622 Kč	1 566 365 Kč	1 690 606 Kč
Počet skupinek	320	368	383	408	418	441
Počet koledníků	960	1100	1150	1230	1254	1323

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování.

Graf č. 5: Přehled vybraných částek z Tříkrálové sbírky

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování

Z tabulky č. 5 a z grafu č. 5 je patrné, že od roku 2009 dochází k růstu vybrané částky z Tříkrálové sbírky. Nepatrný pokles je zaznamenán v roce 2013 a to na

1 566 000 Kč. Tento pokles byl způsoben snížením obcí, které se do sbírky zapojily. V roce 2014 dosáhl výtěžek z Tříkrálové sbírky 1 691 000 Kč. Z tabulky jde vidět, že počet koledníků během sledovaného období roste. Stejně jako počet skupinek. Příčinou nárůstu je zapojení většího počtu obcí.

7.5 Analýza výsledku hospodaření

V této kapitole je nahlédnuto na hospodaření Oblastní charity Znojmo. Jak můžeme vidět z tabulky č. 6, výnosy se pohybují kolem 40 mil. Kč, stejně jako náklady.

Na začátku období byla Oblastní charita Znojmo schopna pokrýt veškeré náklady, zlom nastal až v roce 2012 a 2013, kdy byla ve ztrátě. Oblastní charita Znojmo neměla dostatečné množství zdrojů na pokrytí všech nákladů. Důvodem je změna výše některých zdrojů oproti roku 2011 a změna některých nákladů. V roce 2012 neposkytlo dotace MŠMT ČR ani Úřad práce. Náklady vzrostli u spotřeby materiálu, energie, pohonných hmot či mzdových nákladů a dalších.

Ztráta se ještě více prohloubila v roce 2013. Byla způsobena opět změnou některých zdrojů a změnou nákladů. I když se Oblastní charita Znojmo snažila snížit některé své náklady, u některých položek vzrostli. U zdrojů je to podobné. Některé zaznamenaly nárůst, některé pokles.

V roce 2014 však Oblastní charita Znojmo dosahuje opět zisku a to až 711 tis. Kč, což je nejvíc za sledovaného období. Oblastní charita Znojmo se snažila snížit své náklady a naopak získat více zdrojů pro financování. Vývoj hospodářského výsledku je zobrazen i na grafu č. 6.

Tabulka č. 6: Přehled hospodářského výsledku v letech 2009 – 2014. (Údaje v tis. Kč)

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výnosy	37 710	35 465	37 114	40 387	39 436	40 504
Náklady	37 065	34 765	36 683	40 739	40 393	39 793
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	645	700	431	-352	-957	711

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování

Graf č. 6: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2009 – 2014

Zdroj: Výroční zprávy z let 2009 – 2014 a vlastní zpracování

Na grafu č. 6 je zobrazen vývoj výsledku hospodaření v letech 2009 – 2014. Z grafu je patrný strmý pokles v letech 2012 a 2013, kdy Oblastní charita Znojmo byla ve ztrátě.

8 Vyhodnocení analýzy a doporučení

Oblastní charita Znojmo využívá různé zdroje financování. Také se snaží být schopna pokrýt veškeré náklady, ale ne ve všech letech sledovaného období se jí to povedlo. Ke ztrátě došlo v letech 2012 a 2013. V ostatních letech sledovaného období dosáhla vždy zisku.

Z analýzy bylo zjištěno, že nejvíce zastoupeným zdrojem financování jsou dotace a granty. Tvoří nadpoloviční většinu, což nemusí být nějak překvapivé, protože tento druh organizace nemá příliš možností, jak obdržet finanční prostředky pro své fungování. Dotace jsou převážně poskytovány Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem vnitra, Jihomoravským krajem či Městským úřadem Znojmo. Nejvíce finančních prostředků je poskytováno z individuálního projektu Jihomoravského kraje.

Druhým největším zdrojem jak bylo zjištěno, jsou právě tržby, jejich výše se pohybuje kolem 40 % na celkových zdrojích. Přesto je organizace z více jak poloviny závislá na dotacích a grantech. Z toho vyplývá, že pokud by nebyla poskytnuta některá dotace, organizace by měla velké problémy pokrýt veškeré náklady. Během sledovaného období se však ukázalo, že tyto zdroje jsou poměrně stálé a nějak výrazně se nemění.

Méně významnými zdroji, které tvoří velmi malou část ze všech zdrojů, jsou potom dary, příspěvky, nadace, fondy a ostatní příjmy. Nepatří ani mezi stálé zdroje, protože dochází ve sledovaném období k výrazným změnám. Nízký podíl těchto zdrojů je způsoben tím, že lidé a organizace jsou méně ochotní přispět na samotnou činnost organizace a pokud přispívají, tak je to na konkrétní účel nebo osobu.

Oblastní charitě Znojmo bych doporučila získávat peněžní prostředky i z jiných zdrojů. Je předem jasné, že nemůže získat více finančních prostředků jinak než pomocí dotací a tržeb, ale mohla by vyzkoušet další způsoby.

V organizaci sice nemají zaměstnaného fundraisera, ale pracuje tam osoba, která má fundraising spolu s další činností na starosti. Oblastní charita Znojmo by možná měla popřemýšlet o zaměstnání fundraisera, který by měl na starosti pouze fundraising. Pro Oblastní charitu Znojmo by však zaměstnání takového člověka bylo nákladné a najít člověka co by se tímto zabýval dobrovolně a zároveň by byla jeho práce efektivní, je těžký úkol.

Oblastní charita Znojmo se snaží oslovovat i firmy. Bohužel má na starosti jen určitou oblast a tou je okres Znojmo. V této oblasti se nenachází příliš velkých firem a nemůže tak oslovovat větší firmy, jako jsou například v Brně. Z tohoto důvodu nejsou finanční dary od firem příliš významné.

Oblastní charita Znojmo pořádá i charitativní akce. Těmito akcemi se zabývá Dobrovolnické centrum. Mezi jejich činnosti patří Tříkrálové sbírka, Den charity, Dýňová stezka, Charitní ples a Koncert Květin. Nejvíce prostředků je vytěženo právě z Tříkrálové sbírky. Jak již bylo zmíněno, tento výtěžek se řídí pravidly rozdělení, kdy 65 % si nechává Oblastní charita Znojmo na své projekty. Výtěžky z ostatních charitativních akcí činí několik tisíc Kč. A oproti ostatním zdrojům nejsou nijak významné. Možná by bylo vhodné při konání takových charitativních akcí oslovovat širokou veřejnost. A to například prostřednictvím informačních letáků u jednotlivců a u firem prostřednictvím pozvánek rozesílaných emailem. Na těchto charitativních akcích by mohli probíhat i aukce, ve kterých by se dražili výrobky, vytvořené například v Dílně sv. Kláry.

Jako další možnost získávání finančních prostředků by mohla být poštovní kampaň. Prostřednictvím poštovní kampaně by se oslovovali dárci pomocí dopisu nebo i formou emailu. Tato forma sice není tak úspěšná jako osobní setkání, ale není zas tak časově náročná a nákladná. Nejlevnější variantou by bylo oslovování dárců pomocí emailu. V tomto případě je však důležité graficky co nejlépe zpracovat například leták, který by se zasílal v příloze. Důležitou roli hraje i forma vyjádření v daném emailu, které by mělo dokázat přesvědčit potenciálního darce, aby přispěl.

Další možností je Dárcovská SMS - DMS. Tento způsob umožňuje podpořit dobrou věc jednou textovou zprávou. Je společným projektem Fóra dárců, což je organizace usilující o podporu filantropie v České republice a Asociace provozovatelů mobilních sítí. Částku, kterou obdrží nezisková organizace, je zcela osvobozena od platby daně z přidané hodnoty.

9 Závěr

Cílem této bakalářská práce s názvem „Fundraising neziskové organizace“ byla analýza vícezdrojového financování vybrané neziskové organizace, kterou je Oblastní charita Znojmo.

Prostřednictvím analýzy bylo zjištěno, že dominantním zdrojem v Oblastní charitě Znojmo jsou dotace a granty, které tvoří nadpoloviční většinu. Dotace jsou převážně poskytovány Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem vnitra, Jihomoravským krajem či městem Znojmo. Nejvíce finančních prostředků přináší dotace z individuálního projektu Jihomoravského kraje, kdy se jedná o dotace, které plynou z Evropské unie přes Jihomoravský kraj. Otázkou ale zůstává, zda financování pomocí dotací a grantů z více jak poloviny všech zdrojů je pro tuto neziskovou organizace dobře či nikoliv. Oblastní charita Znojmo se stala závislou na těchto zdrojích, a kdyby tyto dotace a granty nebyly poskytnuty, organizace by měla velké problémy financovat svoji činnost. Analýza ale ukázala, že tyto zdroje jsou stále a během sledovaného období nedošlo k výrazným změnám.

Dalším významným zdrojem, ne však tak významným jako dotace a granty, jsou tržby. Jejich podíl se pohybuje kolem 40 %. Přitom největší tržby plynou od zdravotních pojišťoven. Z toho plyne, že Oblastní charita Znojmo není závislá jenom na dotacích a grantech.

Hůře na tom jsou však dary, příspěvky, nadace, fondy a ostatní příjmy. Jejich podíl na celkových zdrojích je velmi nízký. Tento nízký podíl je způsoben tím, že lidé a organizace neradi přispívají na samotnou činnost organizace a je velice těžké přesvědčit je, aby přispěli.

Oblastní charita Znojmo by se měla snažit získávat peněžní prostředky i jiným způsobem. Mezi navržené způsoby patří například Dárcovská SMS, poštovní kampaň, prodej výrobků na charitativních akcích a dalších. I když příjmy z těchto metod nebudou dosahovat částek jako například z dotací a grantů, i tak budou pro organizaci přínosné a pomůžou těm, co to potřebují.

Summary

The theoretical part of this thesis explains a general concept of a non-profit organization and its characteristics. This part describes various types of non-profit organizations. In this thesis various possibilities of financing of these organizations are listed. This part defines the concept of fundraising and explains its connection with non-profit organizations. At the end of the theoretical part particular methods and forms of fundraising are listed.

The practical part describes a selected non-profit organization. I chose the Regional Charity of Znojmo. In this non-profit organization services and history are described. In this part analysis of multi-source financing is performed. At the end of the practical part this analysis of multi-source financing is evaluated. In conclusion, possible strategies for acquisition of other financial means are recommended.

Key Words

Non-profit organizations, fundraising, methods of fundraising, multi-source financing

Seznam literatury

Knižní zdroje

1. Bačuvčík, R. (2011). *Marketing neziskových organizací*. Zlín: VeRBruM.
2. Hloušek, J.; Hloušková, Z. (2011). *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Gaudemaus.
3. Ledvinová, J.; Pešta, K. (1996). *Základy fundraisingu, aneb, jak získat peníze na prospěšnou činnost*. Praha: Informační centrum nadací a jiných neziskových organizací.
4. Rektořík, J. (2007). *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress
5. Rektořík, J. a kol. (2001). *Organizace neziskového sektoru; základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress
6. Růžičková, H. (2013). *Neziskové organizace: vznik, účetnictví a daně*. Praha: Anag.
7. Skovajsa, M. a kol. (2010). *Občanský sektor; organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál
8. Strecková, Y.; Malý, I. a kol. (1998). *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Praha: Compute Press
9. Šedivý, M.; Medlíková, O. (2012). *Public Relations, Fundraising a Lobbying*. Praha: Grada
10. Šimková, E. (2012). *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. Hradec Králové: Gaudemaus

Internetové zdroje

1. Ledvinová, J. (Ed.). 2013. *Fundraising pro kulturní akce*. Dostupné z <http://www.fundraising.cz/wp-content/uploads/2012/11/Manual.pdf>
2. *Fundraising: formy, metody, strategie*. Dostupné z <http://www.chcipomoci.info/upload/1357092506.pdf>
3. Oblastní charita Znojmo. Dostupné z <http://znojmo.charita.cz/>

Seznam obrázků a tabulek, grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Celkové zdroje financování v letech 2009 - 2014	47
Tabulka č. 2: Struktura dotací, grantů a jejich výše v jednotlivých letech	48
Tabulka č. 3: Horizontální analýza zdrojů financování v letech 2009 - 2014	50
Tabulka č. 4: Vertikální analýza zdrojů financování v letech 2009 - 2014	56
Tabulka č. 5: Přehled vybraných částek Tříkrálové sbírky v letech 2009 - 2014.....	57
Tabulka č. 6: Přehled hospodářského výsledku v letech 2009 - 2014	58

Grafy

Graf č. 1: Přehled jednotlivých zdrojů v letech 2009 - 2014.....	48
Graf č. 2: Dotace a granty v letech 2009 - 2014	49
Graf č. 3: Vývoj jednotlivých dotací a grantů v letech 2009 - 2014.....	52
Graf č. 4: Vývoj zdrojů financování v letech 2009 - 2014	55
Graf č. 5: Přehled vybraných částek z Tříkrálové sbírky	57
Graf č. 6: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2009 - 2014	59